

خبرنامه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

دوره جدید، سال چهارم، شماره سی و پنجم، خرداد ۹۶

- * برگزاری نشست هیأت امنای پژوهشگاه
- * دکتر قبادی: «پژوهشگاه می تواند گزارش راهبردی از فرایند انتخابات و دستاوردهای آن تدوین کند»
- * گزارش فعالیت های مرکز فناوری اطلاعات پژوهشگاه در گفتگو با مهندس صالحی
- * نگاهی به تاریخچه فعالیت های مرکز فناوری اطلاعات پژوهشگاه
- * قدردانی از پاسخ مقتدرانه ایران به تروریست های داعش
- * دیدار رئیس پژوهشگاه با اعضای پژوهشکده زبانشناسی

برگزاری نشست های علمی:

- * «قدرت نرم و جنگ نرم»
- * «چرا دیکتاتورها سقوط می کنند؟»
- * «نقد دستور» (جلسه دوم: نمود فعل زبان فارسی)
- * «انتخابات و امنیت»
- * «تحلیل علل و پیامدهای سفر رئیس جمهور آمریکا به عربستان سعودی»
- * «بحران در روابط عربستان و قطر: زمینه ها و پیامدها»
- * «پری دریایی، پیوند زن و طبیعت در اسطوره: رویکردی اکوفمینیستی به پری دریایی در داستان «آبی ها» منیر و روانی پور»

برگزاری نشست هیأت امنای پژوهشگاه

هفتمین نشست از دوره سوم هیأت امناء پژوهشگاه در روز شنبه ۲۷ خرداد ۱۳۹۶، با حضور دکتر محمد فرهادی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری برگزار شد. در ابتدای این نشست، دکتر قبادی، رئیس پژوهشگاه و دبیر هیأت امناء، گزارشی از اقدامات صورت گرفته در پژوهشگاه از جمله پیشبرد طرح اعتلای و ساماندهی علوم انسانی، پیگیری اعاده املاک و مستغلات پژوهشگاه، موفقیت پژوهشگاه در جشنواره بین‌المللی فارابی، برگزاری جشنواره امام علی (ع) پژوهی، برگزاری نخستین جشنواره ملی «نقد کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها» و اقدامات صورت گرفته در زمینه تأسیس کرسی مطهری پژوهی در پژوهشگاه ارائه کرد.

در ادامه مسئولان مختلف پژوهشگاه، گزارش‌های دیگری شامل فعالیت‌های دبیرخانه هیأت امناء، پایش و پیشبرد برنامه توسعه راهبردی پژوهشگاه، فعالیت‌های مرکز آموزش‌های آزاد، کرسی‌های نظریه‌پردازی و قطب‌های علمی در پژوهشگاه و همچنین عملکرد پژوهشکده علوم انسانی کاربردی ارائه دادند که مورد بحث و بررسی اعضای هیأت امناء قرار گرفت.

پس از اتمام گزارش‌ها، دستور جلسه مطرح شد که بر اساس نظر اعضای هیأت امنای پژوهشگاه، مقرر شد مصوبات برای تأیید وزیر و رئیس هیأت امناء و ابلاغ به پژوهشگاه به دفتر وی ارسال شود.

دکتر قبادی: «پژوهشگاه می‌تواند گزارش راهبردی از فرایند انتخابات و دستاوردهای آن تدوین کند»

جلسه دیدار ماهانه اعضای هیأت علمی با هیأت رئیسه پژوهشگاه، روز دوشنبه اول خرداد برگزار شد. در ابتدای جلسه، دکتر حسینعلی قبادی، رئیس پژوهشگاه، با اشاره به برگزاری انتخابات پرشور و بی‌نظیر ریاست جمهوری، این پیروزی را به ملت ایران، مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و رئیس جمهوری منتخب، جناب آقای دکتر روحانی و همه اعضای محترم پژوهشگاه تبریک گفت.

رئیس پژوهشگاه با اشاره به فرایند و دستاوردهای انتخابات بیان داشت: «اگر با رویکرد فرهنگ‌مدار تحلیل کنیم؛ در این انتخابات هیچ کس شکست نخورده است. انتخابات، در واقع برای رسیدن به اوج است. برای رسیدن به اوج باید شیب‌ها و ناهمواری‌هایی را طی کرد و در نهایت یک کشور است که به اوج می‌رسد و قطعاً همه ملت پیروز آن هستند. اگر به طور متعارف اصطلاح پیروز یا غیرپیروز مطرح می‌شود، در واقع اولین شرط اخلاقی، به‌ویژه بر مبنای آموزه‌های دینی ما، این است که پیروشدگان در این مسیر مغرور نشوند. چرا که این لطف الهی و اراده و همت مردم بود که نتیجه را رقم زد و درحقیقت مسئولیت شخص سکاندار را چند برابر کرد.»

رئیس پژوهشگاه در ادامه اظهار کرد: ما با توجه به این دیدگاه که باید ملتزم به برنامه توسعه پژوهشگاه باشیم و شأن و منزلت پژوهشگاه را در ساحت ملی و فراملی ارتقا بخشیم، از این منظر مطالعه ابعاد مختلف انتخابات می‌تواند فرصت بیشتری را فراروی ما خلق کند که به نظر

می‌رسد با ایجاد آرامش بیشتر و گشودن افق‌های درازمدت هم وظیفه ما سنگین‌تر می‌شود و هم امید ما برای تحقق برنامه توسعه روشن‌تر خواهد بود و هم اینکه ما را بیشتر ملزم می‌کند تا روش‌مندتر و دقیق‌تر برنامه توسعه را محقق کنیم.

دکتر قبادی گفت: «من به عنوان محقق کوچک علوم انسانی، معتقدم اگر از منظر فرهنگ و تمدن بنگریم، انتخابات فرصت‌های دیگری را فرا روی ما گشوده است به نظر من این انتخابات از ژرفای وجدان مردم و تبادل نظر عمیق نخبگان عبور کرده و یک فرصت بازایی مسأله‌شناسانه را فراروی ما می‌گشاید و پژوهشگاه به عنوان بزرگترین نهاد پژوهشی علوم انسانی در کشور باید بتواند وظیفه کارشناسی، مسأله‌شناسی و نشان دادن راه را سرلوحه خود قرار دهد. تاکنون نیز سعی بر این داشتیم تا همین رفتار را داشته باشیم.»

رئیس پژوهشگاه چند نکته را به عنوان بخشی از مباحث حوزه مسأله‌شناسی در همین مراحل اولیه در ضرورت انتخابات معرفی کرد: ۱- یکی از درس‌های انتخابات اگر از منظر احترام به تمدن پردیرینه و با عظمت ایرانی - اسلامی نگاه کنیم، توجه کاندیداها و نمایندگان جناح‌های سیاسی حاضر در انتخابات به «منافع ملی» و مصالح منطقه‌ای کشور به عنوان پیش شرطی برای سایر مباحث است. این امر نشانگر ضرورت رسیدن به این واقعیت به وسیله جناح‌های مختلف سیاسی کشور است که به رغم علاقه به دیدگاه‌ها، رویکردها و مسائل اخص جناحی، هریک از احزاب و جناح‌های سیاسی حاضر در انتخابات، محوریت یافتن وحدت و وفاق و به‌ویژه منابع ملی را به عنوان یکی از ضرورت‌های مهم و اصلی برای کشور بدانند.

۲- در انتخابات ما شاهد فقدان جامع‌نگری و ظهور نوعی تک‌ساحتی‌نگری از جانب طیف‌های گوناگون بودیم و هرکسی به دنبال بیان بخشی از حقایق و مسائل بود. یعنی کمتر سخن از توأمانی ارزش‌ها، آزادی، عظمت تمدن ایرانی و عدالت اقتصادی به میان آمده بود. به بیان دیگر، بهتر است اخلاق و عدالت اقتصادی توأمان با آزادی و استقلال‌خواهی و ارزش‌های معنوی انقلاب اسلامی یک‌جا در میان بیاید و منافع حزبی و شخصی بر اخلاق و منافع ملی و آداب و آیین مناظره دو هموطن نچربد. وی ادامه داد: اینکه گفته شود، میدان انتخابات میدان رقابت است و پس از انتخابات دوران رفاقت، سخن کاملی نیست و ضرورت دارد تشریح و تبیین و اصلاح شود. اگر ما مثل برخی کشورها بینگاریم اخلاق به درد پیش از انتخابات و پس از انتخابات می‌خورد و اوج انتخابات جای اخلاق نیست، این

یک نگاه دوالیستی است. ولی آنچه ما از فرهنگ و حکمت ایرانی و از آموزه‌های اسلامی می‌آموزیم و از نظریه تجلی دائمی حق و دیدگاه امام خمینی (ره) در عالم هستی یاد می‌گیریم، آن است که عالم محضر خداست و اخلاق تعطیل‌بردار نیست. ما حق نداریم برای کسب رأی، دیگران را تخریب کنیم، تهمت بزنیم و ناروا و سخن شبه‌ناک بگوئیم تا حریف از میدان به در برود و بگوئیم ما قبلاً با هم دوست بودیم و پس از انتخابات هم دوست خواهیم بود. چنین تقسیم کار تصنعی در فرهنگ این مرز و بوم پیشینه نداشت. متأسفانه در سه - چهار انتخابات اخیر راه یافته است، و این نگاه دوالیستی بینویت قائل شدن و تفکیک میان عالم غیب و شهود است، نباید جاذبه‌هایی ما را از روح معنوی ادای وظایف اجتماعی و سیاسی به دور دست‌ها پرت کند. به قول حافظ:

حسن مه رویان مجلس گرچه دل می‌برد و دین
بحث ما در لطف طبع و خوبی اخلاق بود
بر در شاهم گدایی نکته‌ای در کار کرد
گفت بر هر خوان که بنشستم خدا رزاق بود
در این خصوص پژوهشگاه می‌تواند با مطالعه راهبردی،
عمیق و عالمانه؛ جامعه، دست‌اندرکاران و سیاستمداران
را به سمت جامع‌نگری سوق دهد.
۳- نکته دیگر ضرورت ارائه برنامه دقیق و منسجم و
علمی در زمینه آسیب‌های اجتماعی به عنوان یکی از
مسائل مبتلا به کشور است که مورد تأکید مکرر مقام
معظم رهبری نیز بوده است. آنچه به نظر می‌رسد در
برنامه‌های کاندیداهای محترم کمتر مورد توجه قرار
گرفت و مسائل مهمی مانند گسترش اعتیاد زنان،

کاهش سن اعتیاد، اعتیادهای نوظهور، ارتباط پدیده اعتیاد با طلاق، افزایش پرونده‌های قضایی، و... مغفول ماند. هرچند طرح مباحث حقوق شهروندی و نهادهای سازی و استمرار توجه به آن، به عنوان یکی از مبانی و اصول در این زمینه باید در نظر گرفته شود.

۴- درس دیگر فرهنگی که می‌توانیم از انتخابات بگیریم، این است که انتخابات برای افزایش ظرفیت تحمل یکدیگر و ایجاد منطق گفتگو و تعامل است. پژوهشگاه می‌تواند به عنوان نهادی علمی گفتگومندی را ترویج دهد و فواید این گفتگومندی را نشان دهد و کانونی برای گفتمان جهانی در این زمینه باشد.

۵- نکته دیگر این است که انتخابات برای تقویت و انباشت سرمایه اجتماعی و احترام به سرمایه‌های انسانی است. نباید به گونه‌ای حرکت کنیم که پیروزی و برد در انتخابات تنها و تنها هدف ما باشد، بلکه هدف تقویت و گسترش سرمایه اجتماعی و کشف ابعاد مختلف منابع، سرمایه‌های انسانی و مزیت‌های تمدنی ایران است.

۶- مسأله دیگری که از زاویه نگاه فرهنگ در انتخابات روشن شد کم‌توجهی به سبک زندگی ایرانی - اسلامی بود. در طول دوره تبلیغات، سبک زندگی و رفتار انتخاباتی به شکل‌های مختلفی نمایان شد. ما می‌توانیم از فرصت انتخابات برای تغییر این رفتار و سبک استفاده و برای ارتقای منزلت ملی خود تلاش کنیم و مزیت‌های ملی و فراملی را عرضه کنیم.

۷- اگر بتوانیم مدققانه انتخابات را به‌ویژه از حیث فرهنگی و اجتماعی تحلیل کنیم، در موقعیت کنونی جامعه ما، پس از گذشت چهار دهه از انقلاب اسلامی و ظهور چند نسل پس از انقلاب، یک انتخابات سالم و فراگیر بهترین عرصه برای تقویت مناسبات بین نسلی و انتقال

ارزش‌های آزادی‌خواهانه و استقلال‌طلبانه و معنویت انقلاب اسلامی می‌تواند به‌شمار آید، حتی فرصتی تاریخی و مغتنم برای انتقال عظمت تمدن ایرانی - اسلامی به نسل‌های بعدی می‌تواند باشد و فرصتی برای انتقال عواطف پاک انسانی، میراث‌های معنوی و اسطوره‌های فرهنگ آفرین ایرانی - اسلامی محسوب شود. به نظر می‌رسد پژوهشگاه از این منظر می‌تواند با رویکردی بین‌رشته‌ای به نحو احسن به آن بپردازد.
۸- پژوهشگاه می‌تواند با خوانش ظرفیت منطقه‌ای و فراتر از آن در سطح کشورهای اسلامی و برخی کشورهای دیگر مطالعه کند و مزیت مردم‌سالاری در ایران را بیشتر تبیین نماید تا معنی توأمانی جمهوریت و اسلامیت نمود بیشتری پیدا کند. این مسیر می‌تواند

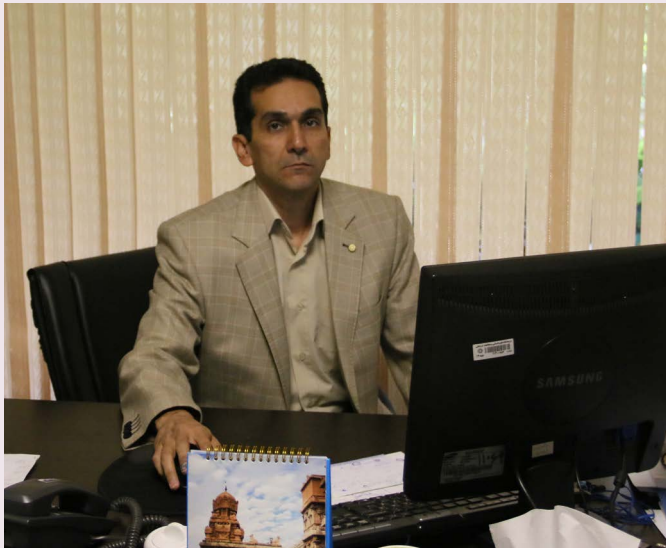
با برگزاری کارگاه‌ها و کنفرانس‌ها و پروژه‌های مشترک با نگاهی بین‌رشته‌ای به‌وسیله پژوهشکده‌های مختلف ما پیگیری شود. دکتر قبادی در جمع بندی مطالب خود گفت: «انتخابات دو ساحت دارد: ۱- کوتاه‌مدت و گذرا و ۲- درازمدت، اثرگذار و ماندگار. وی با اشاره به ساحت زودگذربودن و هیجانی بودن مسأله انتخابات اظهار کرد: این مرحله خودبه‌خود خواهد گذشت. اما در ساحت دوم باید بیشتر اندیشید: ابعاد، دستاوردها و پیامدهای درازمدت انتخابات در مایه‌بندی سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و ارزشی آن باید بیشتر و سامان‌یافته اندیشید. برای نهاد علوم انسانی، انتخابات بستر مناسبی است تا اعماق برخی مسائل اجتماعی، حتی فکری را از لایه‌های زیرین رفتارها و روش‌ها دریابد و تحلیل کند. بدین منظور درصدد آن هستیم تا براساس برنامه توسعه راهبردی پژوهشگاه، گزارشی راهبردی از فرآیند انتخابات تهیه کنیم و با ارائه پیشنهادهایی که منبعث از رشته‌های مختلف علوم انسانی باشند به صورت کاربردی، راهکارها را به مسوولان عرضه کنیم و در حل مسائل جامعه پیشرو باشیم. پیشنهاد می‌کنم این شاخه در شورای پژوهشی پژوهشگاه و در شورای سیاستگذاری طرح اعتلا هم مطرح شود و پژوهشکده‌ها و پژوهشگران عزیز به استقبال این موضوع بیایند.»

همچنین در این جلسه مراسم تودیع و معارفه مدیران قبلی و فعلی دفتر امور هیأت علمی نیز برگزار شد که طی آن دکتر قبادی ضمن قدردانی از مساعی سرکار خانم دکتر هدایتی، با قبول استعفای ایشان از مسئولیت دفتر امور هیأت علمی که همزمان با آن، مسوولیت ریاست پژوهشکده اخلاق و تربیت را نیز برعهده داشتند، برای خانم دکتر نصیری که به مسئولیت دفتر امور هیأت علمی منصوب شده‌اند، آرزوی موفقیت کردند.

در ادامه جلسه، پس از گزارش دکتر فوزی و آقای زعفرانچی درخصوص وضعیت نشریات پژوهشگاه و راهکارهای ارتقای کیفیت آنها، اعضای حاضر به تبادل نظر در این باره پرداختند.

آشنایی با دستاوردهای مرکز فناوری اطلاعات پژوهشگاه در گفتگو با مهندس صالحی

با توجه به حجم گسترده فعالیت‌های مرکز فناوری اطلاعات و لزوم به روز رسانی سایت و به‌منظور نیازسنجی محتوایی و فنی از مخاطبان، گفتگویی با مهندس جواد صالحی، مدیر مرکز فناوری اطلاعات انجام شده که در زیر آمده است.

به‌طور خلاصه روندی از خدمات ارائه شده توسط این مرکز ارائه دهید.

در سال‌های ۸۰ تا ۸۵ استفاده از کامپیوتر و اینترنت متمرکز در محل سایت مرکز کامپیوتر بود؛ ولی به مرور به داخل اتاق‌ها گسترش پیدا کرد که این گسترش در دو فاز انجام گرفت. فاز اول در هر اتاقی امکان اتصال محدود ایجاد شد و در سال ۸۹ سیاست بر این شد که همه دسترسی مستقیم به اینترنت و تجهیزات (بسته به نوع فعالیتشان) داشته باشند.

این دسترسی در ابتدا محدود به نرم‌افزارهای تایپ و شبیه به آن بود. پس از آن برای استفاده از اپلیکیشن‌های دیگری

همچون مجموعه برنامه‌های آفیس (از جمله: اکسل، پاورپوینت و...) هم اقداماتی انجام شد.

استفاده از نرم‌افزار اتوماسیون اداری برای گردش مکاتبات به صورت مکانیزه شد و این قدمی بود که باعث شد همه از شبکه و سیستم استفاده کنند. نسخه اولیه وب‌سایت و توسعه آن باعث افزایش مشارکت افراد و استفاده بیشتر از نرم‌افزارها شد.

در حال حاضر غیر از نرم‌افزارهای خاص مالی، کارگزینی (در واقع نرم‌افزارهایی که کاربران‌شان افرادی خاص هستند) به عنوان مثال سیستم حسابداری مالی که عمده سیستم دست کارشناسان قسمت مالی می‌باشد؛ در همه این قسمت‌ها هم بخش‌هایی هست که همه می‌توانند استفاده کنند مانند سیستم حقوق و دستمزد که دسترسی به فیش حقوقی را فراهم آورده و همچنین در برنامه‌ها که دسترسی به احکام هم برای همه امکانپذیر است. همچنین با مکانیزه شدن سیستم تغذیه، کارمندان به عنوان کاربر سیستم از آن استفاده می‌کنند.

در زمینه آموزش کارکنان چه اقداماتی انجام داده‌اید؟

با توجه به اینکه پژوهشگاه علوم انسانی برگزارکننده بسیاری از دوره‌های آموزشی است مرکز فناوری اطلاعات تا به حال به طور مستقیم به بخش آموزش وارد نشده است. ولی ممکن است در آینده نزدیک یکی از برنامه‌های مرکز فناوری اطلاعات آموزش کاربران این مرکز باشد که این مهم با همکاری بخش آموزش خواهد بود. مرکز فناوری اطلاعات به صورت پیشرو می‌باشد و نیازها را پیشبینی و بستر اجرایی شدن آنها را فراهم کرده است مانند بانک‌های اطلاعاتی، استفاده از امکانات پژوهشی، سایت‌های مختلفی که در این راستا فراهم شده است، وجود نرم‌افزارهای رایگان. برنامه‌هایی که ما باید زمینه‌شان را ایجاد کنیم مانند رایانش ابری یا ویدئو کنفرانس در صورت نیاز استفاده شود که برای استفاده حتماً نیاز به آموزش و فرهنگ‌سازی خواهیم داشت. به عنوان مثال در زمینه ویدئو کنفرانس تقریباً ۳ الی ۴ سال است که این زمینه فراهم شده است ولی استقبال چندانی نشده است.

در پژوهشگاه علوم انسانی واحد شورای بررسی متون پتانسیل استفاده از ویدئو کنفرانس را خواهند داشت و استفاده از آن در وقت و هزینه صرفه‌جویی خواهد شد. ایده پخش آنلاین برنامه‌ها و سخنرانی‌ها در پژوهشگاه از طرف روابط عمومی داده شده است که اولین بار است که از طرف واحدی غیر از مرکز کامپیوتر ارائه می‌شود.

چه اقداماتی در زمینه افزایش تجهیزات و امکانات سخت افزاری توسط این مرکز انجام شده است؟

لازم است که امکانات و تجهیزات سخت‌افزاری را به صورت مداوم توسعه بدهیم، سخت‌افزار از سه جنبه مورد بررسی قرار می‌گیرد که عبارتند از: ظرفیت‌های پردازشی، ظرفیت‌های ذخیره‌سازی و ظرفیت‌های ارتباطی.

در حال حاضر در پژوهشگاه علوم انسانی ما از ظرفیت‌های پردازشی، ذخیره‌سازی و ارتباطی‌ای برخورداریم که پاسخگوی وضع موجود می‌باشد؛ منتها مرتب در حال توسعه هستیم مانند توسعه پرتال جامع علوم انسانی، وبسایت و دیگر بخش‌ها؛ مثل راه‌اندازی سامانه آرشیو که نیاز بوده که در قسمت پردازشی و ذخیره‌سازی و همینطور قسمت منابع، اطلاعاتی را به بخش آرشیو اختصاص دهیم. به مرور بستر توسعه ظرفیت‌های پردازشی، ذخیره‌سازی فراهم شده است و ما این بستر را داریم، به بیان ساده‌تر اینکه ما یک دستگاهی را می‌خریم که امکان قرار دادن هشت عدد هارد دیسک را دارد این دستگاه با چهار تا هارد دیسک خریداری می‌شود ولی به مرور زمان امکان افزایش تا چهارتا هارد دیسک دیگر هم خواهد بود و این افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی خواهد بود. راه‌اندازی اتاق سرور باعث افزایش و ارتقای منابع سخت‌افزاری شده است. در حال حاضر اوضاع خوب است ولی شرایط و برنامه توسعه مستمر را خواهیم داشت هم در زمینه سخت‌افزاری و هم در زمینه ارتباطی مانند افزایش پهنای باند که انشاءالله در سال آینده هم این اتفاق خواهد افتاد. در قسمت شبکه هم دسترسی برای همه هست ولی توسعه خواهیم داد مانند اضافه کردن تعدادی نود یا سوئیچ.

در راستای برنامه‌ریزی در زمینه‌های مختلف پژوهشی، آموزشی و... این مرکز چه اقداماتی انجام گرفته است؟

استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در زمینه‌های پژوهشی، آموزشی، فناوری و برنامه‌ریزی از ضروریات انکارناپذیری است که دامنه گسترش آن تمامی سازمان‌ها و نهادهای آموزش عالی دنیا را دربر گرفته است. نظر به اهمیت موضوع و براساس برنامه راهبردی و توسعه پژوهشگاه، پیشنهاد تشکیل شورای فناوری اطلاعات و ارتباطات با هدف ایجاد زمینه هم‌افزایی و تصمیم‌گیری صحیح و مؤثر مطرح گردید. در این راستا شیوه‌نامه اجرایی این شورا، با در نظر گرفتن موارد مشابه، تجربیات چندساله و تغییر نوع نیازها با توجه به پیشرفت سریع فناوری اطلاعات و ارتباطات و همچنین تغییر ساختار سازمانی پژوهشگاه تدوین و تکمیل گردیده است.

وظایف و اهداف شورای IT چیست؟

اهداف این شورا، ایجاد تحول در توسعه استفاده از فناوری اطلاعات، بسترسازی استقرار رویکرد مدیریت دانش در پژوهشگاه، تسریع در پیشبرد برنامه راهبردی پژوهشگاه، گسترش ارتباطات پژوهشگاه با خارج آن، ایجاد تحول در ارائه محصولات و تولیدات پژوهشگاه، متناسب با تغییرات و تحولات تکنولوژیکی، تسهیل و تسریع در انجام امور و جلوگیری از دوباره کاری و تکرار در ثبت و ضبط و انجام کارها می‌باشد.

از وظایف این شورا نیز تعیین خط‌مشی و سیاست‌گذاری به منظور رفع مشکلات و تحول وضع موجود در جهت نیل به نظام مطلوب فناوری اطلاعات و ارتباطات پژوهشگاه، سیاست‌گذاری و تدوین راهبردهای کلان فناوری اطلاعات و ارتباطات پژوهشگاه در زمینه‌های فرهنگی، آموزشی، پژوهشی، اداری و مالی و برنامه‌ریزی ذیل برنامه راهبردی پژوهشگاه، تبیین نظام ارتباطی و اطلاع‌رسانی و برنامه توسعه زیرساخت‌های اطلاع‌رسانی پژوهشگاه، سیاست‌گذاری در زمینه پشتیبانی و گسترش استفاده از کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در پژوهشگاه و ایجاد هماهنگی بین بخش‌های مربوط، تعیین روش‌های ارائه خدمات به استفاده‌کنندگان از خدمات شبکه پژوهشگاه و سیستم‌های اطلاع‌رسانی، برنامه‌ریزی برای تأمین نیروی انسانی فناوری اطلاعات و ارتباطات مورد نیاز پژوهشگاه، بررسی و تصویب پیشنهادهای رسیده از مسئولین واحدها و سایر افراد پژوهشگاه یا مخاطبین بیرونی، تعیین اولویت انجام پروژه‌ها در قالب برنامه‌های عملیاتی ذیل سیاست‌های برنامه راهبردی پژوهشگاه و ارائه پیشنهاد و نظارت بر برنامه‌ریزی و هزینه کرد بودجه تخصیصی جهت پروژه‌های مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات.

اعضای این شورا نیز رئیس و معاونین پژوهشگاه، مدیر مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان دبیر شورا، مدیر کتابخانه‌ها، مدیر روابط عمومی، مدیر امور حقوقی، قراردادهای پاسخگویی به شکایات، مدیر تحصیلات تکمیلی و دو نفر از اعضای هیأت علمی یا غیرعلمی و یا نخبگان فناوری اطلاعات و ارتباطات با انتخاب رئیس شورا.

چه ایده‌ها و برنامه‌های جدیدی در پیش رو دارید؟

در رابطه با میزکار مجازی و رایانش ابری که بسیار فراگیر شده است و خیلی‌ها استفاده می‌کنند، باید گفت: شامل سرویس‌ها و امکانات آنالینی است که یک فایل از هر فرمتی را به پی‌دی‌اف تبدیل می‌کند و به صورت آنالین نیز انجام می‌شود یا سایت‌هایی مانند زوترو که نرم‌افزار فیش‌برداری است و خدمات آنالین ارائه می‌دهد. ما در نظر داریم اینگونه سرویس‌هایی اینترنتی را ارائه دهیم. در رایانش ابری ما از هر طریقی می‌توانیم دسکتاپ خود را مشاهده کنیم. در قسمت میزکار مجازی نیز، ما محدودیت مکانی نداریم و در هر جایی به دسکتاپ خود دسترسی داریم. این سیستم در ریاست جمهوری نیز استفاده می‌شود و حدود ۲۰۰ میلیون هزینه دارد که در سه فاز قابل اجراست.

لطفاً توضیح مختصری در مورد رایانش ابری و میزکار مجازی که به آن اشاره کردید، بفرمایید.

در واقع برای استفاده بهتر از سخت‌افزارها و بالا بردن سرعت پردازش و بهینه‌سازی می‌توان از رایانش ابری کمک گرفت. تحقق

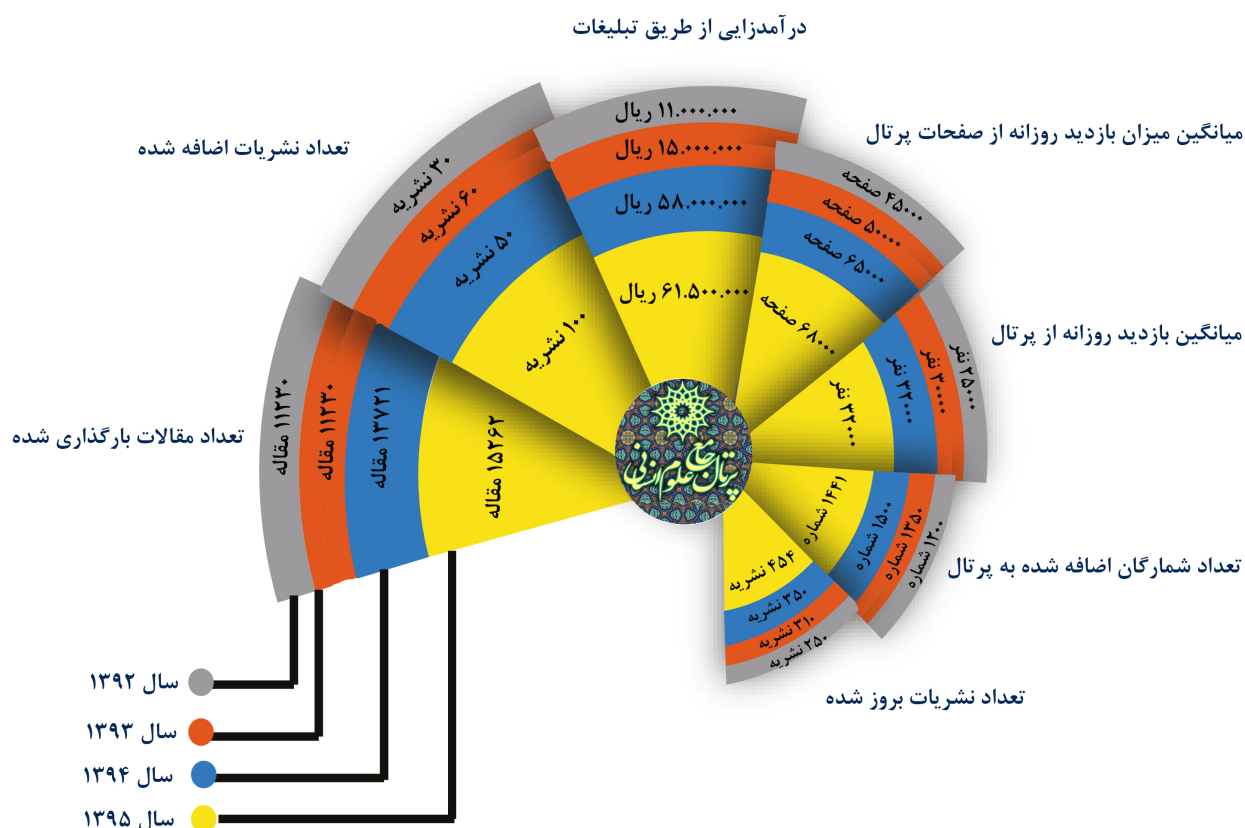

Cloud Computing سبب می‌شود که سیاست BYOD نیز به نتیجه مطلوب برسد به این معنی که افراد بعد از وصل شدن به شبکه بی‌سیم داخل پژوهشگاه از طریق دستگاه‌های شخصی خود، بدون نیاز به نصب برنامه‌ها و نرم‌افزارهای مورد نیاز، می‌توانند به انجام وظایف خود بپردازند و به سرویس‌های مختلف دسترسی داشته باشند. برای تحقق این منظور، احتیاج به سخت‌افزارها و زیرساخت‌های ویژه‌ای است که باید پیش‌بینی و تهیه گردد.

در خصوص میزکار مجازی نیز می‌توان گفت: این روش، سیستم عامل کامپیوترهای شخصی را از ماشین فیزیکی جدا می‌کند و ماشین مجازی حاصل را، به جای اینکه روی هارد دیسک کامپیوتر کاربر ذخیره کند، روی یک سرور مرکزی ذخیره می‌کند بنابراین وقتی کاربران در حال کار با دستگاه خودشان هستند، همه برنامه‌ها و عملیات پردازشی و داده‌های استفاده شده توسط آنان روی سرور مرکزی اجرا و نگهداری می‌شود. برای تحقق این منظور به سخت‌افزارها و زیرساخت‌های ویژه‌ای نیازمندیم.

ما در نظر داریم رضایت مخاطب که می‌تواند کاربر داخلی یا خارجی پژوهشگاه باشد، را به عنوان شاخص اصلی مدنظر قرار دهیم. ما تمام فعالیت‌ها را در هنگام توسعه انجام می‌دهیم تا رضایت مخاطبین حاصل گردد.

گزارشی از پرتال جامعه علوم انسانی

www.ensani.ir

پرتال

تعداد کل نشریات موجود: ۱۲۵۰
تعداد کل مقالات موجود: ۳۱۵۰۰۰
میانگین بازدید روزانه: ۳۲۰۰۰ نفر

سخت افزار

۵۰۰ کامپیوتر، ۳۰۰ پرینتر، ۱۰۰ اسکنر
ارتقاء پهنای باند
ارتقاء سخت افزارها در سطح پژوهشگاه
پایه سازی استاندارد سیستم مدیریت امنیت اطلاعات (ISMS)
ارتقاء شبکه داخلی بی سیم

سایت های تابعه:

پرتال جامع علوم انسانی
شورای بررسی متون
پایگاه دادگان زبان فارسی
کتابخانه مرکزی پژوهشگاه
مرکز اسناد فرهنگی آسیا
بانک اطلاعات فعالان فیک
مرکز مطالعات جامعه و امنیت
مرکز تحقیقات امام علی (ع)
فرهنگ واژه های فارسی میانه

برنامه های آتی:

آموزش آنلاین
رایانش ابری
هوش سازمانی
میزکار مجازی
راه اندازی سرویس های ویژه بر روی موبایل
ارتقاء نرم افزار سایت
ارتقاء نرم افزار پرتال جامع علوم انسانی

سامانه ها

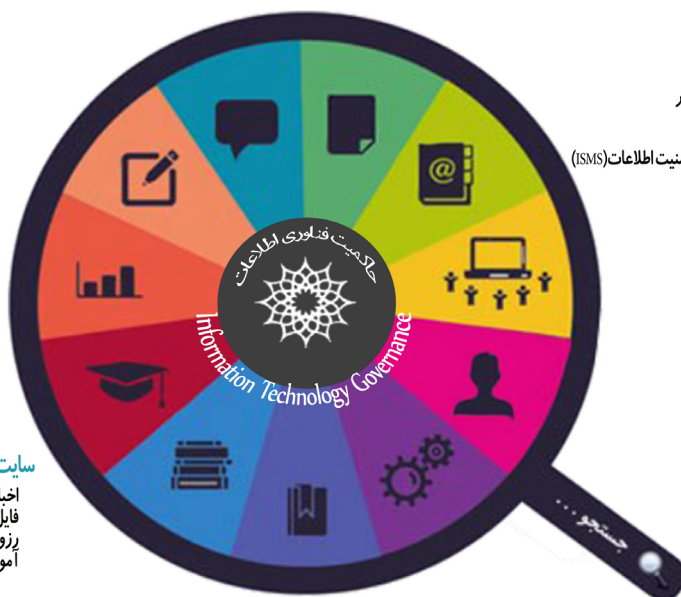
سامانه اتوماسیون اداری سکو
سامانه کتابفروشی
سامانه تغذیه
سامانه دانشجویان و اساتید
سامانه تحصیلات تکمیلی
سامانه مدیریت تردد
سامانه حقوق و دستمزد
سامانه مدیریت مالی
سامانه جامع مدیریت پژوهشی
سامانه اطلس معاونت فرهنگی

سایت

اخبار فعالیت های علمی پژوهشگاه
فایل های صوتی و تصویری سخنرانی ها و همایش ها
رزومه اساتید
آموزش های تخصصی آزاد پژوهشگاه

آموزش همکاران

آموزش روش های نوین پژوهش مبتنی بر فناوری اطلاعات
آموزش روش ها و ابزارهای به روز و مبتنی بر فناوری اطلاعات در روند انجام تحقیقات

نگاهی به تاریخچه فعالیت‌های مرکز فناوری اطلاعات پژوهشگاه

محمدعلی رحیمی

معاون مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات

به‌منظور بررسی تاریخچه مرکز فناوری اطلاعات پژوهشگاه، یادداشتی از آقای مهندس محمدعلی رحیمی، معاون مرکز فناوری اطلاعات در ادامه آمده است.

من از سال ۱۳۷۸ به پژوهشگاه پیوستم، کل تجهیزات سخت‌افزاری پژوهشگاه در حدود ۴۰ دستگاه رایانه از نوع ۳۸۶ و ۴۸۶ با سیستم عامل DOS، فاقد هارد دیسک و ۵ دستگاه چاپگر سوزنی خلاصه می‌شد؛ هیچ‌کدام از این رایانه‌ها دارای سیستم عامل ویندوز نبود و اصولاً هیچ نرم‌افزاری تحت ویندوز در پژوهشگاه وجود نداشت. این ۳۰ تا ۴۰ رایانه از طریق یک شبکه با هم‌بندی BUS به یک رایانه سرویس دهنده (File Server) با سیستم عامل Novell Netware وصل بود. تنها نرم‌افزار کاربردی در پژوهشگاه واژه‌پرداز

زرنگار تحت داس بود. این رایانه‌ها در دفاتر پژوهشکده‌ها و واحدها قرار داشت و سرویس تایپ کتب و مقالات پژوهشگران را ارائه می‌کرد؛ در واقع پژوهشگران و اعضای هیأت علمی مقالات و کتب تألیفی را به‌صورت دست‌نویس تحویل تایپیست‌ها می‌دادند و آنها کار حروف چینی را تحت زرنگار انجام می‌دادند.

در اوایل اینترنت در پژوهشگاه وجود نداشت بنابر ضرورت و اهمیت موضوع برای دفتر ریاست وقت جناب آقای دکتر گلشنی یک خط اینترنت بصورت Dialup با سرعت 64Kbit/S دایر شد، ناگفته نماند کارهای مقدماتی دایری اینترنت قبل از ورود بنده انجام شده بود که بعد از ورود اینجانب مراحل نصب و راه‌اندازی و بهره‌برداری آن به انجام رسید.

نرم‌افزارهای کاربردی دیگری نظیر حقوق و دستمزد، حسابداری، وام و چک و سفته هم در امور مالی دایر بود که از شرکت افکار سیستم خریداری شده و پشتیبانی می‌شد، این سیستم‌ها هم تحت داس بودند. کتابخانه هم سامانه کتابداری نداشت و کلیه اطلاعات کتاب‌های کتابخانه در برگه‌دان‌هایی بود که متقاضیان به‌صورت دستی کتاب‌های مورد نیاز خود را از میان آن جستجو می‌کردند. همچنین حضور و غیاب کارکنان نیز به‌صورت دستی انجام می‌شد.

تا سال ۸۰ عمده فعالیت مرکز کامپیوتر بر توسعه شبکه رایانه‌ای، تهیه سخت‌افزارهای جدیدتر و پشتیبانی سخت‌افزاری موجود بود. با تهیه یک سرور قوی‌تر و توسعه شبکه در هر اتاق حداقل یک نود شبکه تعبیه شد و کل پژوهشگاه تحت پوشش شبکه قرار گرفت و با خرید رایانه تقریباً در هر اتاق یک رایانه نصب و راه‌اندازی گردید. از سال ۸۰ به بعد با توانمند شدن رایانه‌ها و نصب سیستم عامل ویندوز، کار تایپ کتب و مقالات توسط Word و در محیط ویندوز انجام می‌شد (به موازات زرنگار).

در سال ۸۲ با همه‌گیر شدن سیستم عامل ویندوز و ورود سخت‌افزارهای جدیدتر به بازار، برای نخستین بار شبکه رایانه‌ای با هم‌بندی Star در پژوهشگاه به‌طور کامل اجرا شد و پژوهشگاه تحت پوشش این شبکه قرار گرفت، به موازات آن تمامی رایانه‌های قدیمی به‌صورت تدریجی جمع‌آوری و با رایانه‌های جدیدتر که قابلیت پشتیبانی اینترنت و ویندوز را داشتند جایگزین شدند. ایجاد سایت رایانه با استعداد حدود ۲۰ دستگاه رایانه جدید از نوع پنتیوم که دارای قدرت سخت‌افزاری بالاتری بودند و نیز امکان اتصال به اینترنت را داشتند؛ بنا به ضرورت و تقاضای پژوهشگران و اعضای هیأت علمی، طی قراردادی با مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات (پژوهشگاه دانش‌های بنیادی فعلی) اینترنت در پژوهشگاه دایر شد و به موازات آن همزمان کلاس‌های آموزش استفاده از ویندوز، اینترنت و ایمیل توسط مرکز کامپیوتر برای پژوهشگران دایر شد و سایت کامپیوتر خدمات اینترنت و ایمیل را به‌صورت زمانبندی در اختیار پژوهشگران قرار می‌داد. خرید سیستم امنیت شبکه و فایروال، Caching System، مدیریت پهنای باند، سیستم فیلترینگ و... توسط سایت کامپیوتر نیز در این سال انجام شد.

هم‌زمان سامانه کنترل تردد رایانه‌ای دنیای پردازش خریداری و نصب شد و ثبت تردد کارکنان به‌صورت رایانه‌ای انجام شد؛ در کتابخانه نیز سامانه کتابداری شرکت نوسا نصب و کلیه اطلاعات کتاب‌های کتابخانه وارد رایانه شد و به موازات برگه‌دان‌ها امکان جستجوی

الکترونیکی کتاب برای مراجعین فراهم گردید.

از سال ۸۳ تا ۸۴ حدود ۱۲۰ دستگاه رایانه، ۵۰ دستگاه چاپگر و پوششگر خریداری و در اختیار کاربران قرار گرفت به طوری که تقریباً در کلیه اتاق‌های پژوهشگاه امکان دسترسی به اینترنت و ایمیل فراهم گردید. در طی این سال‌ها تجهیزات فنی مجهزتری خریداری و در مرکز کامپیوتر نصب شد نظیر سوئیچ‌هایی با سرعت بالا، روتر سیسکو، UTM، RAS و غیره. همچنین تهیه تجهیزات سخت‌افزاری جدیدتر برای کاربران نظیر چاپگر رنگی، رایانه‌های قدرتمندتر و... نیز در دستور کار قرار گرفت. اولین نسخه وبسایت پژوهشگاه نیز در این دوره بارگذاری شد.

در سال ۸۶ سامانه اتوماسیون اداری (سکو) خریداری و نصب شد و با این کار امکان مکاتبات بدون کاغذ در پژوهشگاه فراهم گردید. همچنین نسخه پیشرفته‌تر سامانه کتابداری شرکت نوسا تحت عنوان سیمرغ تهیه راه‌اندازی شد و از طریق آن امکان جستجو در کتابخانه‌های بیرون از پژوهشگاه نیز در اختیار کاربران قرار گرفت.

روند تدریجی رو به رشد ارتقای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری پژوهشگاه همچنان ادامه داشت تا اینکه در سال ۸۹ ساختمان امام‌علی (ع) نیز به پژوهشگاه اضافه شد، به دلیل نوساز بودن آن کلیه تجهیزات رایانه‌ای اعم از سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و شبکه توسط مرکز کامپیوتر به انجام رسید.

در این سال به منظور ارتقای پهنای باند و افزایش سرعت اینترنت، نصب دکل و آنتن دریافت سرویس اینترنت به صورت بی‌سیم در دستور کار قرار گرفت. در سال ۹۰ با ارتقای پهنای باند شبکه داخلی پژوهشگاه نیز به طور کامل برای بار سوم بازسازی شد و به تجهیزات سخت‌افزاری جدیدتر نظیر سوئیچ‌های قابل برنامه‌ریزی، سرورهای نسل ۶ اچ پی، و غیره مجهز شد.

همچنین نسخه جدید وبسایت پژوهشگاه و پورتال علوم انسانی در این سال‌ها با مدیریت مرکز کامپیوتر طراحی و پیاده‌سازی شد. در سال ۹۱ ساختمان کریم‌خان نیز به پژوهشگاه اضافه شد و کلیه امور مربوط به تجهیزات انفورماتیک آن از جمله دایر کردن سایت دانشجویی، با مدیریت مرکز کامپیوتر به انجام رسید. همچنین تهیه و راه‌اندازی سامانه اتوماسیون تغذیه که تا آن زمان به صورت دستی انجام می‌شد در این سال اتفاق افتاد.

در سال ۹۲ سامانه کتابفروشی کوثر خریداری و در اختیار انتشارات پژوهشگاه قرار گرفت. همچنین خرید سیستم کارگزینی از شرکت بام پردازش تهران، خرید پکیج نرم‌افزاری پارس سی‌ام‌اس برای پورتال شورای بررسی متون، خرید سامانه تحصیلات تکمیلی (سیستم آموزش) از شرکت مدار گسترش، خرید اینترنت وایمکس برای انبار گلفام در این سال انجام شد علاوه بر این سایت کامپیوتر نیز به چند دستگاه سرور اچ پی نسل ۸ مجهز گردید.

در سال ۹۳ با خرید ۱۱ دستگاه لپ‌تاپ برای دفتر ریاست و کلاس‌های آموزشی رسماً کلاس‌های آموزش به صورت مکان سیار در پژوهشگاه دایر شد. در این سال ساختمان فرهنگ نیز به مجموعه ساختمان‌های پژوهشگاه اضافه شد و امورا مربوط به تجهیزات فناوری رایانه‌ای آن توسط مرکز آی تی به انجام رسید. همچنین در این سال با خرید یک دستگاه NAS ۳۲ ترابایتی امکان «Share Storage» نیز در مرکز آی تی فراهم گردید.

هم‌زمان با ارتقای انفورماتیک پژوهشگاه در سال ۱۳۹۴ ارتقا ۲۵۱ پله‌ای وبسایت پژوهشگاه علوم انسانی در رتبه‌بندی وبومتریک برای سومین بار پیاپی؛ رتبه نخست در ایران و سوم در خاورمیانه انجام شد، در این سال سامانه ارائه کتاب به صورت دیجیتال برای خاورشناسان و سفینه تبریز، سامانه حقوق و دستمزد شرکت داده نگار ماتریس، خرید و راه‌اندازی شد. همچنین سامانه مالی شرکت فرجام فراپرداز، سامانه جامع مدیریت پژوهشی، بانک اطلاعات فعالان فلسفه برای کودکان ایران (فبک)، تهیه و راه‌اندازی گردید. سامانه اطلس معاونت فرهنگی نیز خرید و راه‌اندازی شد. سامانه مدیریت اثر انگشت از شرکت دنیای پردازش خرید و نیز تجهیزات دوربین مدار بسته ساختمان فرهنگ نصب و راه‌اندازی گردید.

دریافت بیش از ۱۷۰۰۰ مقاله تمام متن از نشریات علمی حوزه علوم انسانی و بارگزاری بیش از ۱۳۵۰۰ مقاله در پرتال جامع علوم انسانی، ثبت بیش از ۵۰ نشریه جدید در پرتال، افزایش تعداد نشریات به بیش از ۱۱۵۰ نشریه و بازدید روزانه ۳۲ هزار محقق به طور میانگین از پرتال با بیش از ۶۵ هزار صفحه بازدید شده، پرتال را در جایگاه ۲۴۰ سایت برتر کشور و سومین سایت پربازدید حوزه باز نشر مقالات علمی قرار داد.

دریافت ۱۲ میلیون مورد مقاله تمام متن توسط مراجعین در سال ۱۳۹۴ و ثبت بیش از ۱۵۰۰ شماره نشریه از بیش از ۳۵۰ نشریه موجود در پرتال افزایش تعداد مطالب پرتال به بیش از ۲۹۳ هزار رکورد تمام متن تدوین طرح جامع پرتال جامع علوم انسانی و پیش‌نویس (RFP) ارتقای نرم‌افزاری و سخت‌افزاری پرتال که در سال ۸۷-۸۸ احساس نیاز به تغییرات شبکه و نحوه ارتباطات به وجود آمد. در سال ۹۵ با توجه به تشدید تهدیدات و ناامنی‌های اینترنتی به پیشنهاد مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات و با موافقت ریاست محترم پژوهشگاه و معاون محترم اداری و مالی دیتا سنتر مجهز و به روز احداث گردید.

در حال حاضر استعداد انفورماتیک پژوهشگاه بالغ بر ۴۵۰ دستگاه رایانه، ۳۰۰ دستگاه چاپگر، ۱۰۰ دستگاه پوششگر، تجهیزات مدرن شبکه، تجهیزات مدرن دریافت بی‌سیم اینترنت، سامانه‌های به روز و تحت ویندوز اداری، مالی، وبسایت مرکزی و وبسایت بخش‌های مختلف، پرتال کارآمد و پرمخاطب، اتوماسیون اداری بدون کاغذ، سامانه اتوماسیون خدمات رایانه‌ای و غیره می‌باشد.

قدردانی از پاسخ مقتدرانه ایران به تروریست‌های داعش

دویست و سی و چهارمین جلسه شورای پژوهشی پژوهشگاه، روز چهارشنبه مورخ ۳۱ خرداد ۹۶ برگزار شد. در ابتدای این جلسه، دکتر قبادی رئیس پژوهشگاه، ضمن آرزوی قبولی طاعات و عبادات همکاران در ماه مبارک رمضان و تبریک پیشاپیش عید سعید فطر و اشاره به سالگرد درگذشت دکتر علی شریعتی و شهادت شهید مصطفی چمران، از دکتر شریعتی به عنوان معلم انقلاب و دکتر چمران به عنوان استادی نمونه و سرمشق مجاهدین راه علم و ایمان نام برد و از خداوند متعال برای آنها و امام راحل (ره) و شهدای انقلاب اسلامی علو درجات مسألت کرد. وی همچنین با تسلیت شهادت مظلومانه جمعی از هموطنان در حمله غیرانسانی تروریست‌های داعش به حرم مطهر امام خمینی (ره) و ساختمان مجلس شورای اسلامی، این حادثه تلخ را نماد مظلومیت ایران دانست که از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون، در حمله‌های تروریستی متعدد فرهیختگانی مانند شهید دکتر بهشتی و یاران شهید ایشان در انفجار ناگوار مقر حزب جمهوری اسلامی در هفتم تیرماه ۱۳۶۰، شهید مطهری، شهید مفتاح، شهید رجایی، شهید باهنر و بسیاری دیگر را از دست داده است. وی متذکر شد در عین حال، باید از نیروهای مسلح کشور به خاطر پاسخ به‌جا، به‌موقع و شایسته و مقتدرانه به این رفتار وحشیانه و حمله موشکی به مقر فرماندهی داعش در دیرالزور سوریه تشکر کرد. این اقدام نشان از عظمت ملی و توانایی‌های فراگیر جمهوری اسلامی ایران در مقابله با هر نیرویی است که قصد بر هم زدن امنیت و آرامش شهروندان این کشور را داشته باشد.

وی در ادامه با اشاره به برگزاری جلسه هیأت امنای پژوهشگاه با حضور دکتر فرهادی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، دستاوردهای این جلسه را برای پژوهشگاه بسیار مهم خواند و گفت در این جلسه در خصوص اعاده املاک پژوهشگاه و تهیه فضای کالبدی لازم برای رفاه همکاران نکات مفید و ارزنده‌ای مطرح شد که امید است با پیگیری مسئولان ذی‌ربط در پژوهشگاه به سرانجام مطلوب برسد. همچنین طرح پژوهشگاه در زمینه برگزاری جشنواره پایان‌نامه‌های برتر در زمینه تولید و اشتغال - که با توجه به نامگذاری سال ۱۳۹۶ از سوی مقام معظم رهبری به نام «اقتصاد مقاومتی: تولید و اشتغال» در دستور کار قرار گرفته است- در این جلسه مطرح شد که با استقبال وزیر و سایر اعضای هیأت، مقرر شد امکانات لازم برای برگزاری شایسته این جشنواره در اختیار پژوهشگاه قرار گیرد که این امر، همکاری و همت کلیه پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی و همچنین معاونت‌ها و مدیریت‌های پژوهشگاه را می‌طلبد.

واگذاری اجرای دو طرح پژوهش ملی با عنوان «طراحی نظام کاربردی‌سازی و مهارت‌آفرینی در علوم انسانی و هنر» و «تبیین ظرفیت جایگاه بین‌المللی جمهوری اسلامی در علوم انسانی و هنر» از سوی شورای توسعه پژوهش و فناوری در علوم انسانی و هنر به پژوهشگاه نیز از جمله خبرهایی بود که دکتر قبادی اعلام کرد و از آن به عنوان فرصتی ارزنده برای کلیه مراکز و پژوهشکده‌های پژوهشگاه و به‌ویژه مرکز اسناد فرهنگی آسیا و مدیریت همکاری‌های علمی و بین‌المللی یاد کرد که اجرای بهینه آن نیازمند همکاری همه متخصصان و اعضای هیأت علمی پژوهشگاه است.

در ادامه جلسه، مباحثی در خصوص برگزاری بهینه کمیسیون‌های تخصصی شورای پژوهشی و تسریع و تسهیل انجام فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیأت علمی مطرح شد و حاضران نظرات خود را در این زمینه مطرح کردند.

دیدار رئیس پژوهشگاه با اعضای پژوهشکدهٔ زبانشناسی

در ادامه نشست‌های دوره‌ای رئیس پژوهشگاه با اعضای پژوهشکده‌های مختلف، دکتر قبادی روز دوشنبه ۹۶/۳/۲۲ با حضور در شورای عمومی پژوهشکده زبانشناسی و با اعضای هیأت علمی این پژوهشکده دیدار و گفتگو کرد.

در ابتدای جلسه، که دکتر علم‌الهدی، معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی پژوهشگاه نیز حضور داشت، دکتر عاصی، رئیس پژوهشکده زبانشناسی، ضمن سپاسگزاری از حضور دکتر قبادی در شورای عمومی این پژوهشکده، گزارشی از عملکرد پژوهشکده در سال ۹۵ ارائه کرد و با اشاره به برخی مسائل و مشکلاتی که اعضای پژوهشکده با آنها مواجه هستند، از آنها دعوت

کرد مسائل خود را با رئیس پژوهشگاه و معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی مطرح کنند. اعضای هیأت علمی پژوهشکده با بیان موضوعاتی از قبیل: مسائل و مشکلات پدید آمده در فرایند بررسی طرحنامه‌های ارائه شده از سوی اعضای هیأت علمی در کمیسیون‌های تخصصی شورای پژوهشی، ضرورت استقلال بیشتر پژوهشکده در ارائه و تصویب طرحنامه‌ها، مسائل و مشکلات داورهای طرحنامه‌های ارسالی اعضای هیأت علمی، طولانی شدن فرایند تصویب طرحنامه‌های ارسالی به دبیرخانه طرح جامع اعتلا و ساماندهی علوم انسانی معطوف به پیشرفت کشور، وضعیت انتشارات و توزیع کتاب‌های منتشر شده، دور بودن ساختمان آموزش و محل تشکیل کلاس‌ها از ساختمان اصلی پژوهشگاه، اختصاص فضای فیزیکی مناسب به پژوهشکده، لزوم اختصاص فضای مناسب برای راه‌اندازی آزمایشگاه زبانشناسی، سیستم تهویه سالن جلسات پژوهشکده و... پرداختند.

در ادامه، دکتر قبادی ضمن ابراز مسرت از حضور در میان اعضای پژوهشکده زبانشناسی، از این دیدار به عنوان فرصت مغتنمی برای آگاهی بیشتر از مسائل اعضای محترم هیأت علمی یاد کرد. رئیس پژوهشگاه با اشاره به کلیات مسائل مطرح شده، بر برنامه‌ریزی صورت گرفته برای تغییر ساختار پژوهشگاه اشاره و تأکید کرد: «در صورتیکه فرایند تغییر ساختار به سرانجام برسد، بسیاری از مشکلات مطرح شده که به استقلال بیشتر پژوهشکده‌ها مربوط می‌شود، مرتفع خواهد شد.» وی درخصوص طولانی بودن فرایند ارزیابی طرحنامه‌های ارسالی به دبیرخانه طرح اعتلا نیز گفت: «مراحل مقدماتی تثبیت دبیرخانه و تصویب فرایندهای اجرایی آن انجام شده است و از این پس شاهد تسریع در این روند خواهیم بود. دکتر قبادی درخصوص فضای فیزیکی و محل ساختمان آموزش نیز با اشاره به فعالیت‌های بی‌وقفه و مداوم صورت گرفته طی چند سال اخیر به منظور تهیه فضای مناسب برای پژوهشگاه، از ادامه روند پیگیری این موضوع خبر داد و اظهار امیدواری کرد با عنایت به پیگیری‌های مستمر کارگروه اعاده املاک پژوهشگاه و جلسات متعدد با مدیران ذی‌ربط در وزارت

علوم، تحقیقات و فناوری، این مشکل نیز مرتفع گردد.»

دکتر قبادی تشکیل کمیسیون‌های تخصصی شورای پژوهشی را یک ظرفیت تکمیلی برای شورای پژوهشی برشمرد که با بررسی طرحنامه‌های ارسالی اعضای هیأت علمی در این کمیسیون‌ها، علاوه بر اتقان بیشتر این طرحنامه‌ها منجر به تسریع در تصویب آنها در شورای پژوهشی شده است و از دکتر علم‌الهدی خواست گزارشی در این خصوص به اعضای حاضر ارائه دهد.

در ادامه، دکتر علم‌الهدی، معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی، با اشاره به مشکلات و مسائل مطرح شده درخصوص نحوه ارزیابی طرحنامه‌ها در کمیسیون‌های تخصصی شورای پژوهشی، بر بررسی و رفع مسائل مطرح شده تأکید و به تسریع صورت گرفته در فرایند تصویب طرحنامه‌ها در شورای پژوهشی به عنوان دستاورد مناسب این روند اشاره کرد.

دکتر علم‌الهدی با اشاره به مسائل مطرح شده در خصوص وضعیت انتشارات پژوهشگاه و سیستم توزیع کتاب‌های منتشر شده، بر پیگیری موضوع تأکید و با توجه به تصویب آیین‌نامه شورای انتشارات، اظهار امیدواری کرد برخی از مشکلات مطرح شده به زودی مرتفع گردد و گفت: «البته در این زمینه نیز تاکنون جلسات متعددی برگزار شده و راهکارهای مختلفی پیشنهاد شده است و از تمام اعضای هیأت علمی نیز دعوت می‌کنیم در صورتیکه پیشنهادی در این زمینه دارند به دفتر معاونت ارسال نمایند.»

در پایان این دیدار، دکتر قبادی بر اهمیت و ضرورت ضرورت تعامل مثبت و سازنده و همکاری دوسویه میان اعضای هیأت علمی با بخش‌های مختلف پژوهشگاه در جهت رفع مسائل و مشکلات مطرح شده تأکید و اظهار امیدواری کرد که این تعامل و همکاری موجب رشد هم‌افزایی موجود و تقویت پژوهشگاه در عرصه‌های مختلف علمی و اجرایی شود.

یازدهمین نشست مطالعات راهبردی «قدرت نرم و جنگ نرم»

گروه پژوهشی جامعه و امنیت یازدهمین نشست مطالعات راهبردی «قدرت نرم و جنگ نرم» با موضوع «تحلیل و بررسی قدرت نرم ایران پس از انقلاب اسلامی (با تمرکز بر دهه اخیر)» را با سخنرانی دکتر محمدکاظم بصیرتی در روز دوشنبه ۲۲ خرداد برگزار کرد. در این نشست علمی که در پژوهشگاه علوم انسانی و به دبیری دکتر اصغر افتخاری برگزار گردید، ابتدا محمدعلی مینایی، مدیر گروه پژوهشی جامعه و امنیت، با اشاره به نقش تعیین‌کننده قدرت نرم در مناسبات جهان امروز بر اهمیت مطالعه این مقوله به‌ویژه در رابطه با ایران تأکید کرد. در ادامه، دکتر بصیرتی ابتدا با ارائه تعریفی مفهومی از قدرت نرم بحث را آغاز کرد. ایشان با بیان اینکه قدرت نرم از نظر جوزف نای توانایی تعیین اولویت‌ها است، به‌گونه‌ای که با دارایی‌های ملموس مثل جذابیت‌های فرهنگی، ارزش‌های سیاسی و نهادی مرتبط و هم‌سو باشد یا اینکه سیاست‌های قابل قبول ما اعتبار معنوی را پدید آورد بر نقش اقناع در بحث قدرت نرم تأکید گذارند. البته این تعریف آقای جوزف نای قابلیتش برای مواردی است که قدرت، یک مؤلفه کلیدی اساسی و تعیین‌کننده در روابط بین‌الملل باشد؛ بنابراین قدرت نرم، یعنی توانایی کسب آنچه می‌خواهید از طریق اقناع و جذب کردن، نه از طریق اجبار و یا پاداش است. به نظر نای این شیوه غیرمستقیم رسیدن به نتایج مطلوب چهره قدرت است.

در ادامه دکتر بصیرتی به تفاوت معنایی قدرت نرم در غرب و ایران اسلامی پرداخت و خاطر نشان کرد در گفتمان غربی، قدرت نرم، تک‌بعدی و ناظر بر وجه مادی انسان است و لذا میان قدرت و اخلاق تفکیک قائل شده و از درک سایر منابع قدرت عاجز است؛ حال آنکه در گفتمان قرآنی این نظریه از چهار ساحت برخوردار بوده و در آن علاوه بر منابع قدرت، به مدیریت، استحکام و خاستگاه قدرت نیز توجه شده است. در واقع، قدرت نرم انقلاب و نظام اسلامی دارای خاستگاه اعتقادی، دینی، فرهنگی و تاریخی عمیقی است که ریشه‌های آن را می‌بایست در آیات قرآن، احادیث معصومین و فرمایشات و رهنمودهای امام خمینی (ره) و مقام رهبری جستجو نمود زیرا روح حاکم بر انقلاب اسلامی که روحی دینی و خدا باورانه است به‌طور کامل از روح مادی‌گرایانه و سکولاریستی مدرنیته نظام‌های سیاسی برخاسته از آن و حتی انقلاب‌های شکل گرفته در این فضا متفاوت بوده است. این نوع قدرت نرم، امروز در جهان نیز گسترانیده شده و در این راستا رهبری دینی و سیاسی از دیگر مؤلفه سیاسی است که در ایران اسلامی توانست با عزم، اراده، ایمان و توکل بر خدا حرکت عظیم مردمی را در داخل، ایجاد و در تمامی کشورهای اسلامی با نفوذ در دل‌های بیدار، نظر ملت‌ها به سمت اسلام واقعی را جلب نماید و در برخی کشورها الگوی عملی شود؛ مانند: فلسطین، لبنان، عراق و اینک سوریه و یمن.

در ادامه دکتر اصغر افتخاری نکاتی را پیرامون مباحث یاد شده خاطر نشان کردند. ایشان با بیان اینکه قدرت نرم دارای چهار مدار اصلی است این چهار مدار را معرفی و وضعیت ایران اسلامی را در آن ترسیم کرد. مدار نخست قدرت نرم استحکام اعتقادی است که به‌دلیل وجود دین مبین اسلام این مدار از قدرت نرم ایران توانا است. مدار دیگر عملکرد نظام سیاسی به‌عنوان قدرت نهادی و همچنین کارآمدی نظام و درنهایت تفوق ارزش‌ها در سطح جهانی مدارهای دیگر را تشکیل می‌دهند که بعضاً این مدارها در دهه اخیر در تقابل و تعارض نسبی قرار گرفته و آسیب‌هایی را در مسیر تکوین قدرت نرم کشور ایجاد کرده‌اند.

گزارشی از جلسه ارائه رساله دکتری

به همت معاونت فرهنگی - اجتماعی ششمین نشست رساله‌های علوم انسانی و نیازهای جامعه، با ارائه رساله دکتری دکتر صالح زمانی فارغ‌التحصیل دانشگاه آزاد بروکسل با عنوان «چرا دیکتاتورها سقوط می‌کنند؟» در روز دوشنبه هشتم خردادماه برگزار شد.

در ابتدای این نشست دکتر صالح زمانی اظهار داشت: «در مطالعات تطبیقی پژوهشگر به دنبال پاسخ به این سوال است که بین دو پدیده چه شباهت‌ها و تفاوت‌هایی وجود دارد و چرا یک حادثه در محلی رخ می‌دهد و در محل دیگر رخ نمی‌دهد و لذا در این نوع از تحقیقات بر راهبرد قیاسی تأکید می‌شود و به نوعی تحقیق کیفی است. در این تحقیق نیز من به دنبال پاسخ به این سؤال بودم که انقلاب در ایران و در مصر چگونه رخ داد و چه متغیرهای مشترکی در این دو انقلاب وجود داشتند؟»

وی افزود: «البته در تعریف انقلاب اندیشمندان اختلاف نظر دارند، بعضی آن را تحول در همه طبقات جامعه می‌دانند و بعضی صرف سرنگونی رژیم با خشونت و با همراهی مردم

را به عنوان انقلاب تعبیر کرده‌اند. در هر صورت انقلاب ایران و مصر محصول چند بُعدی تحولات فرهنگی، اقتصادی و سیاسی است. وی تأکید کرد: در این پژوهش، سه فرضیه دولت‌محور و یا به تعبیری کارگزاری وجود داشت و دو فرضیه جامعه‌محور یا ساختاری. فرضیه‌های دولت‌محور این بود که اگر رژیمی درآمدهای رانتی داشته باشد و در کنار آن ماهیت سلطانی و وابستگی‌های آن نسبت به ابرقدرت‌ها افزایش یابد، چنین حکومتی مستعد آسیب‌پذیری است.»

دکتر زمانی در ادامه به فرضیه‌های جامعه‌محور پرداخت و اظهار داشت: «فرضیه حوزه جامعه‌محور بر این پایه استوار است که ایدئولوژی و کنش جمعی در سطح جامعه نیز آسیب‌پذیری حکومت را افزایش می‌دهد.»

این پژوهشگر جامعه‌شناسی سیاسی خاطر نشان کرد: «آنچه که این پژوهش نشان می‌دهد این است که توسعه نامتوازن یکی از زمینه‌های بروز انقلاب است و «رانت» هسته بحث‌های سیاسی و اقتصادی در این حوزه است. در رژیم‌های رانتی اولاً از شکل‌گیری گروه‌های اقتصادی قوی جلوگیری می‌کنند. ثانیاً از رانت هزینه می‌کنند تا بتوانند کسب وفاداری را فراهم نمایند و ثالثاً به دلیل وابستگی به رانت، سیستم مالیاتی ضعیفی وجود دارد و رژیم نیز خود را از نمایندگی کردن از سوی مردم و پاسخگو بودن در قبال آنها بی‌نیاز می‌داند.» وی در تشریح فرضیه‌های دوم و سوم اظهار داشت: «متغیر سلطانیسم برآمده از ویژگی‌هایی همچون فقدان حاکمیت قانون، اقتدار فردی، فساد و بکارگیری خشونت سیاسی جهت حل مسائل مختلف است. وابستگی به ابرقدرت‌ها نیز در حوزه‌های مختلف همچون اقتصادی، سیاسی، نظامی و امنیتی می‌تواند ظهور و بروز داشته باشد.»

دکتر زمانی در ادامه تأکید کرد: «در حوزه جامعه، کنش‌ها می‌تواند به دو صورت کنش فرد و یا بسیج منابع علیه قدرت حاکمه باشد که به طور طبیعی تأثیرگذاری

حالت دوم بسیار بیشتر است. در این میان نقش ایدئولوژی این است که می‌تواند راهکار و آینده مطلوب را برای جامعه ترسیم کند. به عنوان مثال یکی از اندیشمندان در مورد انقلاب ایران معتقد است دو تصویر از امام حسین (ع) در جامعه ایران وجود داشت: تصویر شفیع‌گرایانه و تصویر به‌مثابه‌الگو. آنچه انقلاب ایران را پیش برد، پر رنگ شدن تصویر دوم در جامعه

ایران بود که منجر به کنش جامعه شیعه شد و نقش ایدئولوژی را در جامعه ایفا کرد؛ در حالیکه در جامعه مصر ضعف شدید ایدئولوژی و رهبری حرکت مردم وجود داشت.»

وی سپس دوره‌های مختلف تاریخی در زمان شاه را به چهار دوره تقسیم کرد و افزود: «دوره اول از ۱۳۲۰ تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ است. دوره دوم از کودتا تا انقلاب سفید است و دوره سوم از انقلاب سفید تا شکل‌گیری حزب رستاخیز می‌باشد. نهایتاً دوره چهارم از شکل‌گیری حزب رستاخیز تا پیروزی انقلاب اسلامی است. اگر این دوره‌ها را براساس عوامل پنج‌گانه بسنجیم، متوجه می‌شویم که همه عوامل در دوره چهارم در حد نهایت خود ظهور و بروز داشتند، یعنی سلطانیسم در حد نهایی خود قرار گرفت، وابستگی به ابرقدرت‌ها در بالاترین درجه قرار داشت و درآمدهای نفتی رانتهی به اوج قیمت خود رسید. از سوی دیگر جنبش جمعی با رهبری و ایدئولوژی قوی در سطح جامعه وجود داشت که آسیب‌پذیری حکومت را دوچندان کرد و در نهایت منجر به انقلاب اسلامی شد.»

این دانش‌آموخته دانشگاه بروکسل، به دوره‌های انقلاب مصر اشاره کرد و گفت: «در مصر، سه دوره از یکدیگر قابل تفکیک است. دهه ۱۹۸۰، دهه ۱۹۹۰ و دهه ۲۰۰۰ که هر کدام ویژگی‌های خاص خود را دارند. چنانچه پنج عامل را در هر دوره بسنجیم، متوجه می‌شویم که در مصر نیز نه به اندازه مورد ایران، اما تا حدود زیادی پنج عامل کم و بیش حضور داشت که سرانجام به سرنوشتی حکومت مبارک انجامید.»

دکتر زمانی در انتها تأکید کرد: «اساساً انقلاب‌ها تا به وقوع نپیوندند، قابلیت تحلیل ندارند و لذا می‌توان گفت انقلاب‌ها پیش‌بینی‌پذیر نیستند. اما می‌توان این شرایط را برای هر کشوری سنجید. به عنوان مثال در عربستان زمینه‌های ساختاری وجود دارد، اما در حوزه جامعه، فاقد جنبش اجتماعی و رهبر هستیم و لذا امکان وقوع انقلاب کاهش می‌یابد.»

در انتهای جلسه دکتر زمانی به پرسش‌های حاضران پاسخ گفت.

نشست «نقد دستور» (جلسه دوم: نمود فعل زبان فارسی)

به همت پژوهشکده زبان و ادبیات فارسی نشست «نقد دستور» (جلسه دوم: نمود فعل زبان فارسی) با سخنرانی دکتر عباسعلی وفایی (عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی) و با حضور جمعی از استادان پژوهشکده زبان و ادبیات پژوهشگاه و دانشجویان تحصیلات تکمیلی در روز یکشنبه ۲۱ خرداد برگزار شد.

دکتر وفایی در ابتدای سخنان خود به مقوله‌های دستور زبان از جمله اسم، فعل، حرف، صفت، قید پرداخت و گفت: «این مقوله‌ها دارای ویژگی‌هایی هستند که برخی از آنها خاص و برخی عام‌اند. فعل مقوله‌ای است که دارای ویژگی‌هایی مانند وجه، ساخت، نمود، و زمان است که نمود از ویژگی‌های خاص فعل است. نمود فعل نحوه انجام فعل از حیث آغاز، استمرار و جریان و پایان فعل است که شامل نمودهای آغازی، استمراری و پایانی می‌شود. در دستور زبان فارسی کمتر به این ویژگی فعل پرداخته شده است از میان دستور نویسان دکتر خانلری در کتاب خود در مبحث فعل‌های باستان و سپس آقای جهان‌پناه در مقاله‌ای بدان می‌پردازد که بعد از آن در کتاب‌های دستور نیز بدان اشاره‌ای گذرا کرده است.»

وی در ادامه به تقسیم‌بندی فعل‌های فارسی اشاره و بیان کرد: «در کتاب‌های دستور ناظر بر نمود نیست و اموری مانند زمان، وجه، ساختمان و غیره درین تقسیم‌بندی دخیل بوده است به‌همین جهت دقت و علمی نیست مثلاً در فعل گذشته (=ماضی)، گذشته ساده ناظر بر ساخت است (ساده ویژگی ساختی مقوله‌های واژگانی است). گذشته التزامی ناظر بر وجه است (التزامی نشان وجه فعل است نه نمود آن). اما در ماضی استمراری نمود فعل بارزترین جلوه را دارد یعنی نشان دهنده روند جریان فعل در گذشته است. در فعل مضارع (=حال) نیز که اقسام آن را اخباری، التزامی و مستمر دانسته‌اند فقط در مضارع مستمر (که بهتر است جاری نامگذاری شود) ناظر بر نمود است و دو گزینه اخباری و التزامی نشانگر وجه فعل است نه نمود فعل.»

در تقسیم‌بندی فعل آینده نیز یک نوع قدیمی و چند نوع جدید وجود دارد نوع قدیمی آن هم‌کرد+ فعل ماضی مانند: خواهیم رفت که امروزه کاربرد چندانی ندارد اما سه نوع دیگر آن از این قبیل‌اند: ۱. آینده نزدیک مانند: می‌خواهم بروم. ۲. آینده احترامی (جهت احترام و رخصت) مانند: می‌توانم بروم. ۳. آینده احتمالی مانند: شاید بروم.»

در پایان این نشست، پرسش و پاسخ میان حاضران و سخنرانان برگزار شد.

کارگاه «نمایه‌سازی تخصصی و ارتقای کیفی نشریات علمی - پژوهشی»

۹. میزان قبولی مقالات ذکر شود (از نظر درصد قبولی) و نشریه به چاپ انواع مقالات اقدام نمایند: Research paper, Review paper, Book Review, Technical note, etc

۱۰. در صورتیکه دسترسی به مقالات نشریه آزاد (Open access) است، عبارت دسترسی آزاد به مقالات در سایت نشریه ذکر شود.

۱۱. مکانیزم تشخیص سرعت علمی و جرایم آن در نشریه ذکر گردد.

۱۲. استناددهی مقالات چاپ شده از طریق سامانه گوگل اسکالر یا سایر سامانه‌های معتبر دنبال شود.

۱۳. اطلاعات تماس با نشریه کامل باشد و اطلاعات مسئولان مربوطه در نشریه ذکر گردد.

۱۴. صفحه مربوط به پایگاه‌های نمایه‌کننده ایجاد شود. اطلاعات کامل هیأت تحریریه و داوران در قسمت مربوطه ذکر شود.

۱۵. ارتباط نشریه با انجمن‌ها و یا سازمان‌های ملی و یا بین‌المللی گسترش یابد.

۱۶. از شناسه بین‌المللی دی او آی (DOI) برای مقالات استفاده شود.

۱۷. از شبکه‌های اجتماعی آکادمیک برای بارگذاری نسخه پشتیبان و افزایش میزان دید مقالات استفاده شود.

چکیده‌های مقاله‌ها از نظر ساختار علمی (هدف، روش تحقیق و نتایج) متناسب با زبان نشریه باشد.

۱۸. فهرست منابع و استنادهای درون متنی مقاله‌ها با دستورالعمل نشریه مطابقت داشته باشد.

۱۹. محتوای مقاله‌ها با موضوع و خط مشی نشریه حتماً تطابق کامل داشته باشد. در ضمن اهداف و رویکرد (aims and scope) نشریات بصورت دقیق در نشریات آورده شود.

۲۰. سطح و کیفیت محتوای علمی مقاله‌ها متناسب با نوع اعتبار نشریه چگونه است؟

* برای نشریه علمی - پژوهشی: تازگی مطالب، نوآوری و روش یا فنون جدید.

* برای نشریه علمی ترویجی: ارتقاء سطح آگاهی و دانش تخصصی.

۲۱. ضرورت نمایه‌سازی نشریات در پایگاه‌های تخصصی، قبل از نمایه شدن آنها در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی مانند ISI

۲۲. داشتن QR code

از دیگر نکاتی که وی اشاره کرد این بود که نشریات تلاش کنند که مقالات چاپ شده از نویسندگان تکراری، مخصوصاً در دو شماره پیاپی نداشته باشند و نشریات دارای انتشار الکترونیکی به موقع باشند.

این کارگاه با پرسش‌های حاضرین و پاسخ‌گویی ایشان به اتمام رسید.

کارگاه «نمایه‌سازی تخصصی و ارتقای کیفی نشریات علمی - پژوهشی» در دانشگاه مازندران توسط دکتر کریمی‌مطهر دبیر شورای بررسی متون روز شنبه مورخ ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۶ برگزار شد.

دکتر جان‌اله کریمی‌مطهر دبیر شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی در این کارگاه ضمن ارائه گزارشی از نتایج و فرایند ارزیابی نشریات معتبر علمی کشور در سال ۱۳۹۵ و بیان اهم سیاست‌های کلی مورد تأکید کمیسیون بررسی نشریات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین مهمترین اقدامات صورت گرفته در راستای ارتقای کیفی نشریات و روند کلی صدور مجوز در طی ۱۲ سال اخیر و نیز آمار و تعداد نشریات معتبر علمی به تفکیک گروه‌های تخصصی و دانشگاه‌ها و استان‌های کشور، به مدیران محترم دانشگاه مازندران و مسئولین محترم نشریات علمی حاضر در جلسه، با نمایش اسلایدهایی موارد زیر را یادآوری کرد تا در هنگام تدوین، چاپ و انتشار نشریات مورد توجه قرار دهند:

۱. تدوین اصول اخلاقی نشر برای نشریه بر اساس مراجع دی‌صالح بین‌المللی مانند COPE.

۲. تعیین حق کپی‌رایت نشریه با استفاده از یکی از مجوزهای (CC or Commons Creative) تا در جهان به رسمیت شناخته شوند.

۳. حقوق نویسندگان و خوانندگان به‌صورت شفاف در سایت نشریه قید شود.

۴. عنوان، اسامی نویسندگان، چکیده، واژه‌های کلیدی، و منابع به زبان انگلیسی نیز در نشریه زبان فارسی حتماً گنجانده شود.

۵. چنانچه نشریه به زبان فارسی چاپ می‌شود لازم است سایت نشریه دو زبانه باشد، و مطالب هرکدام برای استفاده نمایه‌های بین‌المللی کامل گردد.

۶. نشریات پراکندگی جغرافیایی کافی در نویسندگان، هیأت تحریریه و تیم داوری را داشته باشند.

۷. چنانچه هزینه‌ای به هر عنوان و هر مقدار که دریافت می‌کنند لازم است به‌وضوح در سایت نشریه ذکر شود.

۸. نوع داوری مشخص شده و وظایف داوران همراه با راهنمای آنان تدوین گردیده و در سایت نشریه گنجانده شود.

از سلسله نشست‌های نظام سیاسی اسلام با عنوان «انتخابات و امنیت»

بحث را به لحاظ انسان‌شناسی یکی دیگر از اساتید ادامه داد: «ذات انسان را می‌توان شر یا پاک دانست. اگر انسان را شر بدانیم افراد نسبت به همدیگر هیچ لطفی ندارند و به هم آسیب می‌رسانند. از این لحاظ تشکیل حکومت الزامی است تا انسان‌ها به هم شر نرسانند و حکومت برای این تولید شده که امنیت را تولید کند. اگر مبنا این باشد که انسان پاک است دولت برای این تأسیس می‌شود که انسان به تعالی بیشتر برسد، در اینجا هدف تأمین امنیت نیست.» ادامه بحث به حوزه فلسفه دولت منجر شد که هر یک از اساتید نظرات خود را پیرامون آن، مورد بحث و گفتگو قرار دادند.

پژوهشکده نظریه‌پردازی سیاسی و روابط بین‌الملل چهارمین جلسه سال ۹۶ را با عنوان «انتخابات و امنیت» با حضور اساتید پژوهشکده برگزار کرد. طرح بحث توسط یکی از اساتید اینگونه بود که: «اصولاً امنیت را دولت تأمین می‌کند یا وجود دولت نشان‌دهنده وجود امنیت است؟ رهبری در سخنان خود فرمودند که امنیت را دولتمردان بوجود نمی‌آورند بلکه مردم بوجود می‌آورند. همین که مردم در انتخابات شرکت می‌کنند و هویت خود را نشان می‌دهند، قدرت و امنیت را ایجاد می‌کنند و این نشان‌دهنده امنیت است. دولت می‌تواند هویت و امنیت ملی را منعکس کند و رئیس‌جمهور به نوعی پرچم ملی است که این هویت را می‌نمایاند.»

یکی دیگر از اساتید ادامه داد: «بحث امنیت به دو بخش امنیت مرزها و سرحدات ملی و دیگری امنیت داخلی تقسیم می‌شود که این دو با هم مرتبطند ولی در یک راستا نیستند. زمانی است که امنیت داخلی خوب ولی شکننده است و از درون فروپاشیده می‌شود.» در ادامه بحث استاد دیگری اضافه کرد: «در جمهوری اسلامی خاکریز اصلی بقای کشور مردم هستند. مردم عقبه نظام هستند که امنیت را بوجود می‌آورند.»

تحلیل علل و پیامدهای سفر رئیس‌جمهور آمریکا به عربستان سعودی

ششمین جلسه سال ۹۶ پژوهشکده نظریه‌پردازی سیاسی و روابط بین‌الملل با حضور اساتید پژوهشکده در سالن اندیشه برگزار شد. دکتر اکبری سخنران این نشست با بیان اینکه دونالد ترامپ تنها رئیس‌جمهور امریکا است که اولین سفر خود را به خاورمیانه اختصاص داده است اهداف وی را در سه حوزه اینگونه تشریح کرد: «به نقل از سفیر آمریکا در اسرائیل، هدف اصلی ترامپ از سفر به خاورمیانه ایجاد همگرایی میان اسرائیل و عربستان و مشارکت این دو کشور در حل بحران‌های منطقه است. ترامپ با سفر به عربستان، اسرائیل و واتیکان در صدد است تا بدین وسیله بر تشکیل جبهه مستحکمی تأکید کند که شامل ادیان سه گانه اسلام، مسیحیت و یهود می‌شود و به رویارویی و مقابله با تروریسم، افراط‌گرایی و خشونت می‌پردازد.»

وی در ادامه گفت: «هدف سعودی‌ها، تحکیم روابط راهبردی با آمریکا، تقویت جایگاه ریاض در معادلات منطقه‌ای، توسعه صنایع نظامی، توان صادراتی و... در راستای سند چشم‌انداز ۲۰۳۰ و اخذ تضمین از امریکایی‌ها بابت امنیت نظام پادشاهی سعودی. هدف مشترک، ایران‌هراسی و تهدیدنمایی ایران برای امنیت و ثبات در منطقه و ضرورت اجماع‌سازی علیه ایران و جبهه مقاومت.»

در ادامه دکتر اکبری ابعاد سفر رئیس‌جمهور آمریکا را اینگونه برشمرد:

* دوجانبه:

قراردادهای تجاری- تسلیحاتی- زیرساختی، افزایش فعالیت‌های اقتصادی آمریکا در عربستان، تحکیم نظام پادشاهی و حمایت ضمنی از جانشینی پسر ملک سلمان، بازسازی روابط راهبردی دو کشور.

* نشست آمریکا و شورای همکاری:

تحکیم سیادت و راهبردهای سعودی در شورای همکاری، ارزیابی چگونگی شکل‌دهی به ناتوی عربی، حمایت از دولت بحرین و...

* اجلاس اسلامی- عربی و امریکایی:

تعریف دشمن مشترک و ایران‌هراسی، تشکیل مرکز جهانی مبارزه افراط‌گرایی، تاسیس ائتلاف خاورمیانه‌ای.

در ادامه دکتر اکبری ارزیابی‌هایی خود را از سفر ترامپ به عربستان ارائه داد:

ژنرال «هربرت مک مستر» مشاور امنیت ملی آمریکا: ترامپ در جریان سفر به عربستان، کشورهای منطقه را تشویق می‌کند تا گام‌های جدی برای مقابله با ایران، داعش، القاعده و حکومت بشار اسد، عوامل هرج و مرج و خشونت در منطقه بردارند.

وزیر خارجه عربستان: اینکه رئیس‌جمهوری آمریکا، عربستان را به‌عنوان اولین مقصد سفرهای خارجی خود انتخاب کرده، نشان‌دهنده نقش محوری عربستان در جهان اسلام و کشورهای عربی است. عربستان شریک اول آمریکا در جهان اسلام و در میان کشورهای عربی و نیز شریک اولش در مبارزه با تروریسم

و افراط‌گرایی و نابودی داعش و القاعده است. عربستان در صف اول کشورهایی ایستاده که با دخالت‌های منفی ایران در امور منطقه مقابله می‌کند و این مسأله بسیار مهمی برای آمریکا است، بنابراین مشارکت با آمریکا موضوع بسیار مهمی است.

زیگمار گابریل، وزیر خارجه و معاون مرکل: نخستین سفر خارجی ترامپ در مقام رئیس‌جمهوری آمریکا به عربستان سعودی را نشانه‌ای فاجعه‌بار ارزیابی کرد و افزود که ترامپ

در این سفر یک قرارداد میلیاردی تسلیحاتی بسته و سخنی از وضعیت حقوق بشر در عربستان بر زبان نیاورده است.

عبدالخالق عبدالله استاد علوم سیاسی در امارات متحده عربی: در سخنرانی ترامپ هیچ گونه سرزنشی نسبت به کشورهای شورای همکاری خلیج فارس وجود نداشت. باراک اوباما، رئیس‌جمهور سابق آمریکا در سخنرانی ژوئن ۲۰۰۹ در قاهره در مورد نبود دموکراسی در کشورهای عربی منطقه سخن گفت و اعلام کرد که این موضوع موجودیت آنها را تهدید می‌کند. دو سال بعد این کشورها با تظاهرات گسترده روبه‌رو شدند.

فوزی برهوم، سخنگوی حماس اظهارات دونالد ترامپ مبنی بر وجود ارتباط بین حماس و داعش را رد کرد و گفت: «حماس یک جنبش آزادی‌بخش ملی است که قانوناً وظیفه دفاع از فلسطین را بر عهده دارد. مردم فلسطین در میان خرابه‌ها همچنان مقاومت خواهند کرد.»

محمد جواد ظریف: «ایران به تازگی یک انتخابات واقعی را پشت سر گذاشته است، به وسیله رئیس‌جمهور آمریکا، هدف حمله قرار می‌گیرد. این حمله آیا مربوط به سیاست خارجی است و یا اینکه به خاطر دوشیدن ۴۸۰ میلیارد دلار از عربستان است؟»

دبیرکل حزب‌الله لبنان این سفر و این نشست را «رسوایی بزرگ» نامید زیرا آل سعود به آمریکا رشوه داد تا از اتهام حمایت از تروریسم مبرا شود. در پایان اساتید حاضر در جلسه به بیان دیدگاه‌های خود پرداختند.

«بحران در روابط عربستان و قطر: زمینه‌ها و پیامدها»

پیدایش بحران و پیامدهای احتمالی آن مطالبی ارائه خواهیم داد. وی ادامه داد: «عوامل متعددی در بروز و پیدایش بحران کنونی در روابط عربستان و قطر مؤثر بودند که عمده‌ترین آنها عبارتند از: سفر ترامپ به سعودی و اجلاس ریاض که در آن موجهی برای تقابل با قطر شکل گرفت؛ اعمال فشار بر قطر به بهانه حمایت از تروریسم که با توجه به رویکرد ضد اخوانی ترامپ و تأکید وی بر مبارزه با تروریسم در ریاض ایجاد شد؛ سخنرانی منتشر شده امیر قطر در جهت معکوس با اهداف اجلاس ریاض که در آن به ایران و حماس رویکرد مثبتی را نشان داد (هر چند این سخنان از سوی مقامات قطری نفی شد)؛ تشدید جنگ رسانه‌ای بین قطر

پژوهشکده نظریه‌پردازی سیاسی و روابط بین‌الملل هفتمین جلسه خود را در سال ۱۳۹۶ با عنوان «بحران در روابط عربستان و قطر: زمینه‌ها و پیامدها» با سخنرانی دکتر اسدی و با حضور اساتید پژوهشگاه برگزار کرد.

دکتر اسدی در ارائه مباحث خود به بحران در روابط سعودی و قطر اشاره کرد و گفت: «بحران روابط سعودی و قطر را می‌توان یکی از مهمترین مسائل در سیاست منطقه‌ای غرب آسیا در هفته‌های اخیر دانست. در این راستا در نشست حاضر در پی پرداختن به ویژگی‌ها و روند این بحران (از جمله پیدایش و ظهور بحران، وخامت و تشدید بحران و آینده بحران)، بسترها و زمینه‌های

منطقه‌ای ریاض و مخالفت آن می‌شود؛ روابط و حمایت‌های قطر از اخوان المسلمین در مقابل رویکرد ضد اخوانی ریاض و

احساس خطر استراتژیک سعودی‌ها از جنبش‌های اخوانی؛ روابط و تعاملات مثبت قطر با جمهوری اسلامی ایران و محور مقاومت در مقابل تلاش عربستان سعودی برای ائتلاف‌سازی در برابر ایران؛ رویکرد ضد اخوانی ترامپ و اعلام حمایت از سعودی که باعث تشدید نگاه فرصت‌طلبانه ریاض برای تثبیت هژمونی در شورای همکاری شده است؛ و همراهی و رویکرد ضد اخوانی مصر و امارات که باعث قرار گرفتن آنها در کنار سعودی شد. وی ادامه داد: «این بحران می‌تواند پیامدهای متعددی را در پی داشته باشد که محتمل‌ترین آنها عبارتند از: محاصره عربی قطر که باعث افزایش هزینه‌های اقتصادی و تنگناهای سیاسی قطر می‌شود. هر چند قطر در میان مدت از توانمندی لازم برای مقاومت در مقابل فشارها برخوردار است؛ تعمیق شکاف در شورای همکاری خلیج فارس؛ خروج قطر و ترکیه از حوزه اجماع‌سازی سعودی در سطح منطقه؛ دشواری بهره‌گیری تاکتیکی عربستان سعودی از اخوان المسلمین در معادلات منطقه‌ای؛ تقویت روند همگرایی سعودی- صهیونیستی با توجه به تشدید تخاصم ریاض با جریان‌های مقاومت مانند حماس و حزب الله در بحران اخیر؛ تضعیف ائتلاف‌سازی منطقه‌ای در مقابل ایران؛ تزلزل در بهره‌گیری عربی از افراط‌گرایی در منطقه با توجه به تشدید تنش‌ها در شبه جزیره عربی که باعث احساس تهدید کشورهای کوچکی مانند قطر می‌شود؛ استقلال‌خواهی و ظرفیت‌های نقش آفرینی منطقه‌ای قطر که باعث اخلاف در دستورکارهای

و چهار کشور عربی؛ رایزنی سیاسی مقامات چهار کشور عربی برای مقابله با قطر و در نهایت؛ انتشار بیانیه و قطع شدن روابط چهار کشور عربی با قطر. مرحله دیگر در روند بحران، وخامت تشدید بحران بود. در این مرحله محاصره همه جانبه قطر باعث ایجاد نگرانی‌های مهمی در این کشور شد و دوحه سعی کرد که واکنش محتاطانه‌ای به بحران داشته و میانجی‌گری را تشویق نماید. در این بین تحلیل‌هایی در خصوص احتمال مداخله نظامی در قطر نیز بروز کرد که به نگرانی‌ها در مورد تشدید بحران دامن زد. همچنین تلاش سعودی برای همراه ساختن بازیگران منطقه‌ای با خود و تشویق آنها به قطع کردن روابط با دوحه به دامنه بحران افزود. در این راستا پیوستن دولت‌هایی مانند لیبی، مالدیو و کومور به روند قطع کردن روابط با قطر، فراخوانی سفیر از سوی کشورهای مانند چاد، سنگال، موریتانی و نیجر و بی‌طرفی کشورهایمانند عمان، کویت و پاکستان قابل توجه بود. حمایت ضمنی ترامپ از عربستان سعودی و متهم ساختن قطر به حمایت از تروریسم نیز در این میان به تشدید بحران انجامید. در این مرحله میانجی‌گری کویت مؤثر نبود و با طرح شروط سرسختانه‌ای از سوی سعودی و متحدین آن و مقاومت قطر بحران همچنان تداوم یافت. ضمن اینکه ورود ایران و ترکیه باعث منطقه‌ای شدن بحران شد.»

دکتر اسدی اظهار کرد: «در خصوص آینده بحران نیز سه عدم قطعیت را می‌توان مورد تأکید قرار داد که عبارتند از: رویکرد امریکا مبنی بر تلاش برای حفظ ثبات یا تمایل به تغییر شرایط؛ رویکرد سعودی مبنی بر تداوم محاصره یا مداخله و یا تمایل به مصالحه؛ و رویکرد قطر مبنی بر تسلیم و انعطاف جدی یا مقاومت در برابر فشارها و تحریم‌ها. بر اساس این عدم قطعیت‌ها نیز سه سناریو را می‌توان مورد بررسی قرار دارد که عبارتند از: حل بحران با عقب نشینی قطر؛ حل بحران با مصالحه و انعطاف عربستان؛ و تداوم و تعمیق بحران.»

ایشان در ادامه گفت: «در مورد بسترهای وقوع بحران در روابط سعودی و قطر مهمترین مؤلفه‌ها عبارتند از: سوءظن و بی‌اعتمادی متقابل بین عربستان سعودی و قطر که به تشدید معمای امنیت بین دو کشور منجر شده است؛ تمایلات و طراحی‌های هژمونیک سعودی در شبه جزیره عربی که باعث احساس تهدید کشورهای کوچکی مانند قطر می‌شود؛ استقلال‌خواهی و ظرفیت‌های نقش آفرینی منطقه‌ای قطر که باعث اخلاف در دستورکارهای

پری دریایی، پیوند زن و طبیعت در اسطوره:

رویکردی اکوفمینیستی به پری دریایی در داستان «آبی‌ها» منیر و روانی‌پور

به اعتقاد کارن وارن این رابطه میان زن و طبیعت خودش را در ابعاد مختلف زبانی، فرهنگی، تاریخی و اسطوره‌ای نشان می‌دهد. بررسی نمادها، اسطوره‌ها و آداب و رسوم ملل و اقوام مختلف به منظور دستیابی به مظاهر پیوند تاریخی و فرهنگی میان طبیعت و زن می‌تواند ما را در فهم و پذیرش این رویکرد یاری کند. در این مجال این پیوند میان زن و طبیعت را تنها در یک شخصیت افسانه‌ای که در ملل و اقوام متعدد در طول تاریخ مطرح بوده است یعنی پری دریایی نشان می‌دهیم.

دکتر پارساپور در ادامه به پری در اسطوره‌ها و ادبیات پرداخت و گفت: «اسطوره پری دریایی با سابقه‌ای بسیار در اساطیر و ادبیات جهان حضور دارد، پری در تاریخ و ادبیات ما چهره واحدی نداشته و از موجودی اهریمنی و افسونگر و ویرانگر تا موجودی زیبا و دوست داشتنی که موجب باروری و سرسبزی می‌شود، متغیر است. در اوستا اما پریان در کنار جادوان مطرح می‌شوند که به یاری اهریمن می‌آیند و موجب گمراهی پیروان مزدیسنا می‌شوند و ضد زمین و آب و گیاه و ستوران در کارند و موجب خشکسالی می‌شوند. این پریان به شکل ستاره دنباله‌دار با تیشتر فرشته باران در ستیزند تا وی را از بارندگی باز دارند. در باورهای عوام و داستان‌های عامیانه پریان موجوداتی غیب‌دان هستند که گاه دیوان را یاری می‌دهند و گاه دیگران را طلسم می‌کنند گاه به اشکال گوناگونی در می‌آیند و مثل یک فرشته به یاری گرفتاران و افراد نیازمند و بیماران می‌شتابند. همچنین پریان در داستان‌های عامیانه ایران نیز با آب‌ها پیوند خورده‌اند. جایگاه پریان عبارتست از چشمه سارها و چاه‌ها و پاکنه‌ها و پلکان آب انبارها.»

دکتر پارساپور تأکید کرد: «آنچه در این بحث برای ما حائز اهمیت است، پیوندی است که این موجود میان آب و زن برقرار کرده است. در باور قدما جهان و عالم طبیعت از چهار عنصر تشکیل شده است: آتش، باد، خاک، آب که از نگاه گذشتگان ماهیتی جنسیتی داشتند. در آیین زروانی آب و خاک که عنصری مادینه بودند در پایین، باد و آتش که نرینه بودند در بالا قرار می‌گرفتند. با این توضیحات آب عنصری زنانه است و نمادی باستانی برای زهدان و باروری و همچنین نماد پاکسازی و نوزایی است.»

ایشان در ادامه گفت: «آب درست مثل طبیعت دو چهره دارد. حیات بخشی و نابودکنندگی. در عین حال که حیات برآمده از آب است و آب نمادی از حیات این جهانی است، می‌تواند موجب سیل و ویرانی و مرگ شود و یا موجودات را در خودش غرق کند. پری دریایی و پری هم چهره‌ای دوگانه دارد. گاه دیدن آنها بدیمن است و در افسانه‌ها موجب توفان و امواج بلند دریایی و غرق شدن ماهیگیران در دریا می‌شوند و در بعضی افسانه‌ها مهربانند

گروه پژوهشی مطالعات زنان پژوهشکده مطالعات اجتماعی نشستی با عنوان «پری دریایی، پیوند زن و طبیعت در اسطوره: رویکردی اکوفمینیستی به پری دریایی در داستان «آبی‌ها» منیر و روانی‌پور» با سخنرانی دکتر زهرا پارساپور در روز سه‌شنبه ۲۷ اردیبهشت برگزار کرد.

دکتر پارساپور در ابتدای سخنرانی خود با اشاره به اصطلاح «اکوفمینیسم» گفت: «اکوفمینیسم» (Ecofeminism) فمینیسم بوم‌شناختی یا رویکرد اصالت طبیعت و زن را نخستین‌بار فرانسوادوبون در سال ۱۹۷۴ در کتابش با عنوان «فمینیسم یا مرگ» به کار برد. اکوفمینیست در حقیقت گره‌خوردگی دو جنبش است. یکی جنبش فمینیستی است که در صدد رفع تبعیض جنسیتی و ظلم به زن است و دیگر جنبش سبز زیست محیطی که جنبشی اجتماعی است و در صدد رفع تبعیض گونه‌ای است که اجازه سلطه تخریب‌گر انسان بر طبیعت و سایر گونه‌ها را می‌دهد و چون این دو جنبش به هم گره می‌خورند بیشتر بر روی رفتار سلطه‌جویانه مردان بر روی طبیعت و نقش مؤثر زنان در حفاظت از محیط زیست تأکید می‌کند که آن را نتیجه موج سوم فمینیسم می‌دانند.

وی در ادامه گرایش‌های مختلفی که برای اکوفمینیسم ذکر شده و همه آنها بر سه مسأله اصلی تأکید دارند، از جمله رابطه میان زن و طبیعت، ارتباط میان سلطه بر زن و سلطه بر طبیعت و نقش زنان در حل مشکلات اکولوژیکی اشاره کرد و گفت: «ما در اینجا تلاش داریم به بحث «اکوفمینیسم فرهنگی»؛ شاخه‌ای که ارتباط میان زن و طبیعت را به دلایل متعدد زیست‌شناسانه و فرهنگی می‌پذیرد، بپردازیم. دلایل این امر شامل موارد زیر می‌باشد:

- * شباهت بیولوژیک زن با طبیعت از حیث زایا بودن و تغذیه و بعد پرورش و مراقبت از موجودات دیگر؛
- * نزدیک بودن زنان نسبت به طبیعت، حساس بودن به تغییرات آن، آشنایی بیشتر به نوع و خواص دارویی گیاهان، واکنش آنها به تخریب محیط زیست؛
- * آسیب دیدن بیشتر زنان از مخاطرات زیست محیطی؛
- * به دلیل ویژگی‌های زیستی مثل وظیفه تهیه آب و علوفه و ارتباط داشتن با زمین بیشتر با طبیعت پیوند خورده‌اند. (که البته به شیوه زیست در مناطق مختلف جغرافیایی بستگی دارد)؛
- * باور به این که عناصر طبیعت مثل زمین، درختان، جنگل‌ها، آب‌ها از نظر اکوفمینیست‌های فرهنگی پدیده‌های مؤنث هستند؛
- * پیشگام بودن زنان در حفظ و نگهداری از طبیعت به دلیل تفاوت نگاه آنها با مردان.

و اهل موسیقی و عاشق مردان.

اما این دو چهره بودن در مورد زنان چگونه است؟ می‌شود به نوعی در ماجرای عشق مردان به زنان که در ادبیات ما مطرح می‌شود این دو جنبه را هم‌زمان دید. در عین حال که عاشق را مثل پریان دریایی مجذوب خودشان می‌کنند با چهره دیگرشان که در اشعار بی‌رحم و قاتل و عاشق کش از آن تعبیر شده با بی‌اعتنایی و فراق عاشق را در دریای عشق از پا در می‌آورد. دکتر پارساپور در پایان به پری دریایی در داستان‌های منیر و روانی‌پور اشاره کرد و گفت: «زنان در داستان‌های منیر و

روانی‌پور نقش پررنگی دارند. زنان و دریا در بیشتر این داستان‌ها نقش پررنگی دارند. در جای جای داستان صدای زنان و دریا هم‌زمان به گوش می‌رسد. اما حضور برجسته پریان دریایی را در کنار زنان و دریا در داستان «مانا، مانای مهربان» و «آبی‌ها» ملاحظه می‌کنیم. همچنین در رمان «اهل غرق» همین نویسنده که به سبک رئالیسم جادویی نوشته شده است پریان دریایی نقش برجسته‌ای دارند. چهره دوگانه پری دریایی در اساطیر در داستان منیر و روانی‌پور در دو گروه پریان دریایی آبی‌ها و سرخ‌ها خود را نشان می‌دهد.»

گزارش جلسه دفاعیه

گزارش جلسه دفاعیه امین متولیان (دانشجوی دکتری تاریخ علم دوره اسلامی)

تاریخ برگزاری: ۱۳۹۶/۳/۲

موضوع: تبیین نظریه فلزات جابری بر اساس کتب اجساد سبعه و بررسی نسبت آن با مفهوم «حل و عقد» نزد موبدالدین طغرائی
استاد راهنما: دکتر رضا کوهکن

استادان مشاور: دکتر عبدالرسول عمادی، دکتر محمد سعیدی‌مهر

استادان داور: دکتر غلامحسین مقدم‌حیدری، دکتر عباس طارمی، دکتر هادی صمدی

این جلسه مورخ ۹۶/۳/۲ با حضور هیأت داوران رساله و سایر دانشجویان و مهمانان در ساختمان تحصیلات تکمیلی برگزار شد.

در آغاز جلسه محتوای اصلی رساله و نتایج به دست آمده از آن، به شرح زیر، در چهل دقیقه توسط دانشجو به ترتیب زیر معرفی و ارائه شد.

در ابتدا، کلیات و نکاتی درباره روش تدوین رساله، هدف اصلی آن، محدودیت‌های تحقیق و تمایزهای رساله گفته شد. سپس به دسته‌بندی دیدگاه‌های رایج در یونان درباره مفهوم «تبدل» اشاره شد. ارائه اصول موضوعه حاکم بر علم الفلزات جابر که بخش اصلی فصل سوم را تشکیل می‌دهد، قدم بعدی در ارائه بود. در بخش بعد، کلیات فصل چهارم در تبیین مفهوم حل و عقد نزد طغرائی ارائه شد. در بخش پایانی نتایج حاصل از تحقیق و بررسی نسبت مفاهیم حل و عقد نزد طغرائی با اصول موضوعه جابری مجال طرح یافت.

سپس آقای دکتر صمدی، استاد داور خارجی، به ذکر ارزیابی خود از رساله پرداختند. ایشان ضمن ذکر نقاط مثبت رساله، لزوم بازنگری در تعریف برخی مفاهیم تحلیلی ذکر شده در فصل پیشگفتار را یادآور شده و خواستار تدقیق موضع دانشجو در قبال این تعاریف در متن رساله شدند. نیز ایشان توصیه کردند که لازم

است تا دو مفهوم مهم در رساله یعنی ذاتی‌گرایی و انواع طبیعی نیز در پیشگفتار تعریف شوند. در پایان ایشان از دانشجو خواستند که بیان کند آیا اصل انتساب به کواکب، ذاتی‌گراست؟ به عقیده ایشان، شاید بتوان نظام الگوهای استدلالی کیچر را جایگزین نظام اصل موضوعی ارائه شده کرد.

بعد از آن آقای دکتر طارمی، دیگر استاد مدعو خارجی، ضمن اظهار ارزیابی خود از رساله سؤالاتی را بدین شرح، مطرح کردند. آیا اصول موضوعه استخراج شده قابل تغییر به اصول دیگر نیست؟ آیا اگر با نظریه‌های فلسفه علم معاصر به سراغ کیمیا برویم، به مقصود می‌رسیم؟ آخرین سوال ایشان این بود که نسبت‌ها در علم میزان چه ربط متافیزیکی باهم دارند؟

استاد داور داخلی، آقای دکتر مقدم‌حیدری، نیز پیشنهاد کردند که فصل پیشگفتار به کلیات تغییر کرده و مفاهیم در نسبت با کاربردها در متن رساله تعریف شوند. در ادامه ایشان در سوالی، تبیین نسبت بازسازی عقلانی را با نظریه لاکاتوش از دانشجو خواستند. همچنین تأکید کردند که موضوع مقایسه دو نظریه نیاز به مستندات قوی‌تر دارد.

دانشجو ضمن پذیرش پیشنهادهای استادان به پاسخ به پرسش‌های آنان و دفاع در برابر برخی از نقدها پرداخت و در جواب به دکتر صمدی، ذاتی‌گرایی را ناظر به نظریه میزان جابر دانست و در موافقت با ایشان نظریه انتساب را کاملاً نظریه‌ای بیرونی عنوان کرد. همچنین در پاسخ به پرسش‌های دکتر طارمی، امکان تغییر اصول را رد نکرد چنانکه در متن نیز به این امکان اشاره شده است. نیز برای پاسخ به نکاتی که دکتر مقدم‌حیدری یادآوری کرده بودند، بازنگری در فصل پیشگفتار را کاملاً پذیرفت.

استاد راهنما، آقای دکتر کوهکن، نیز وجوه مثبت و تمایز رساله را یادآوری و برای پاسخ به برخی پرسش‌های استادان داور مواردی را ذکر کردند. همچنین استاد مشاور، آقای دکتر سعیدی‌مهر، در دفاع از دانشجو، تدقیق در تعریف برخی از مفاهیم را سخت دانستند چراکه برداشت‌ها و نگرش‌های مختلف، اجماع بر سر اتخاذ تعریف واحد را دشوار کرده است.

تازه‌های نشر

مدیرمسئول: سیدمحسن علوی‌پور

سر دبیر: حوریه احدی

هیأت تحریریه: سمانه خودچیانی، محسن باباخانی، شهرام اصغری

ravabet1@ihcs.ac.ir

www.ihcs.ac.ir

کانال تلگرام @ihcss